Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-02-10

TRN 2019–0258

Handläggare:
Jonas Ivarsson

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har från den 1 januari 2019 det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län i överenstämmelse med lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Enligt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska Region Stockholm årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Återrapportering av villkorsbeslut 2019 har sammanställts i samråd med regionledningskontoret.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020–02–10
Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm, 2020-02-10

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm, TRN 2019–0258, godkänns och överlämnas till Näringsdepartementet och Tillväxtverket.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Region Stockholm ska i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ansvarar för Region Stockholms återrapportering 2019 och har samrått med regionledningskontoret i framtagning av rapporten. Återrapporteringen följer Tillväxtverkets mall för återrapportering av villkorsbeslut 2019 och i bilaga till rapporten bifogas *Läget i Stockholmsregionen 2019*, uppföljningsrapport av Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi RUFS 2050.

Förvaltningen bedömer att nämndens återrapporterade verksamhet för 2019 är omfattande och till fullo svarar mot de krav som uppföljningen ställer inom samtliga återrapporteringsområden. Förvaltningen bedömer vidare att det är viktigt att framhålla att föreliggande år är ett uppstartsår för Region Stockholms regionala utvecklingsansvar och därmed något som regeringen bör uppmärksamma. Förvaltningen bedömer avslutningsvis att det är viktigt att samordna den årliga uppföljningen av RUFS 2050 med den årliga återrapporteringen till staten.

Bakgrund

Region Stockholm innehar från 1 januari 2019 det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län och ska i linje med gällande lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar samt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ansvarar i samråd med regionledningskontoret för genomförandet av Region Stockholms återrapportering 2019 enligt ovan. Återrapporteringen följer Tillväxtverkets mall för återrapportering av villkorsbeslut 2019 och i bilaga till rapporten bifogas *Läget i Stockholmsregionen 2019*, uppföljningsrapport av Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi RUFS 2050.

Överväganden

Region Stockholm har i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig i uppdrag att följa upp, utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen.

I linje med Tillväxtverket mall för återapportering 2019 består återrapporteringen av följande delar:

- Regionalt tillväxtarbete
- Fördelning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder
- Samverkan med andra aktörer

- Hållbarhet i det regionala tillväxtarbetet
- Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet

Nedan följer en sammanfattande redogörelse över de insatser som Region Stockholm inom ovan nämnda områden återrapporterar till regeringen för 2019. Avslutningsvis redovisas även hur återrapporteringen omhändertas av staten och hur Region Stockholm avser att utveckla återrapporteringen under kommande år.

Regionalt tillväxtarbete

Under detta rapporteringsområde återfinns fem underrubriker. Dessa rubriker omfattar det regionala utvecklingsansvaret och hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin har bedrivits till redovisning av insatser under regeringens fyra prioriteringar i den nationella strategin för hållbar regional tillväxt 2015–2020. Den nationella strategins prioriteringar är: Innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet, kompetensförsörjning samt internationellt samarbete.

Den regionala utvecklingsstrategin: Regionfullmäktige antog den 19 november 2019 RUFS 2050 som regional utvecklingsstrategi för Stockholms län. Planen kommer att gälla för perioden 2018 – 2026. RUFS 2010 upphörde att gälla som regional utvecklingsstrategi i juni 2018. Eftersom beslut om en ny regional utvecklingsstrategi togs i november 2019 har Region Stockholm i formell mening inte kunnat arbeta med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin under verksamhetsåret 2019. Fokus för 2019 har istället legat på att ta fram en regional utvecklingsstrategi i linje med ovan, ta över det praktiska ansvaret för pågående regionala utvecklingsprocesser, skapa kapacitet för att kunna axla det regionala utvecklingsansvaret i form av rekrytering av personal och utveckling samt implementering av rutiner och beslutsprocesser. Under 2019 har Region Stockholm därmed säkerställt kontinuitet i det regionala utvecklingsarbetet inom samtliga av regeringens fyra prioriterade områden enligt nedan.

Innovation och företagande: Stockholmsregionen är en tillväxt- och kunskapsregion med många kunskapsintensiva företag, världsledande innovationsmiljöer och internationella forskare. I linje med målen i RUFS 2050 och de regionala prioriteringarna framhåller återrapporteringen regionens insatser för att stärka innovationsförmågan, bidra till ett hållbart näringsliv samt miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor i Stockholms län. Insatser som redovisas är:

- Regional näringslivs- och tillväxtstrategi
- En världsledande Life science-region
- Digital Demo
- Utveckling av den regionala stadskärnan Flemingsberg
- Fordonsdalen
- Cohes3ion
- Affärsutvecklingscheckar
- Stockholm Archipelago
- Utveckling av regionens besöksnäring
- Regional exportsamverkan: STHLM GLOBAL
- Digimission
- Kartläggning av hinder för företagare på landsbygden och i skärgården
- Kapacitetsbrist i elnät
- Elvägspilot väg 73 Nynäshamn – Västerhaninge

Attraktiva miljöer och tillgänglighet: Stadsplanering och utveckling av transportsystemet skapar förutsättningar att utveckla attraktiva miljöer och bra tillgänglighet. En god livsmiljö attraherar både boende, besökare och företag, som i sin tur bidrar till attraktiva och konkurrenskraftiga regioner och kommuner. I återrapporteringen framhålls att hållbar och långsiktig fysisk planering är en viktig förutsättning för regional tillväxt. Insatserna som redovisas är:

- Rumslig inriktning i RUFS 2050, att stadsutveckla i de bästa kollektivtrafiknära lägena Kunskapsutveckling om attraktiva livsmiljöer i den regionalt utpekade bebyggelsestrukturen
- Ett permanent cykelkansli samt genomförande av den regionala cykelplanen
- Stärkt genomförande av ÖMS 2050
- Connect Sweden
- Förlängning av regionalt serviceprogram 2014–2020
- Fördelning av det särskilda driftstödet
- Besök i dagligvarubutiker som sökt driftstöd
- Bredbandslyft Nykvarn och Nynäshamn
- Uppföljning bredbandslyftet Norrtälje
- Mer digital Stockholms skärgård

Kompetensförsörjning:
Kompetensförsörjningsarbetet är av avgörande betydelse för Stockholmsregionens utveckling. Under 2019 har initialt fokus lagts på att skapa en struktur som kopplar samman det strategiska kompetensförsörjningsarbetet med RUFS 2050 samt den nationella

strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft. Verksamheten har bedrivits inom olika projekt och inom flera olika nyetablerade samverkansarenor. Under året har ett stort antal insatser bedrivits och nedan följer ett antal exempel:

- Seminarieserie i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm
- Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap
- Projektägarskap av Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren och dess genomförande
- Arbetsgruppsdeltagande i framtagandet av Folkbildningsstrategin och Näringslivs- och tillväxtstrategin
- Förstudie till Teknikcollege
- Arrangemang av Demografidagen
- Samverkansprojekt med avgränsning regionalt yrkesvux för att bygga en dialog- och samverkansmodell för länets arbete med kompetensförsörjning inom Kompetensarena Stockholm
- Fem analyser inom olika kompetensförsörjningsområden

Internationellt samarbete:
Region Stockholm har under 2019 samarbetat internationellt inom ett flertal områden. Vidare har samarbetet med Stockholmsregionens Brysselkontor förstärkts, inte minst inom områden med fokus på EU-agendans aktuella frågor. Under året har ett stort antal insatser genomförts och nedan följer ett antal exempel:

- METREX
- Baltic Sea Comission
- CPMR
- Cohes3ion
- Sustainable Tourism
- Baltic Wings

Fördelning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder
Under 2019 har Region Stockholm haft begränsade möjligheter att påverka fördelningen av anslaget då en stor del bestått av projekt som övertagits från länsstyrelsen. Det anslag som har fördelats har dock uteslutande gått till projektverksamhet. Region Stockholm har inte haft en utarbetad finansieringsstrategi för användningen av anslag 1.1 under 2019, men kommer att utarbeta en strategi under 2020.

För Region Stockholms del ska 1:1 anslaget fungera som en hävstång för det regionala tillväxtarbetet och därigenom attrahera, möjliggöra och växla upp satsningar samt initiativ som bidrar till regionens utveckling.

Medfinansieringen kommer ifrån flera olika aktörer, såväl privata som offentliga.

Samverkan med andra aktörer
Under detta rapporteringsområde återfinns fem underrubriker: Samverkan med länsstyrelsen, samverkan med andra statliga myndigheter, samverkan med kommuner, samråd med organisationer, samråd med näringsliv. Under 2019 har följande exempel på samverkan genomförts.

Samverkan med länsstyrelsen: I den process som föregick övertagandet av det regionala utvecklingsansvaret var ett nära samarbete med Länsstyrelsen nödvändigt, inte minst för att tydliggöra roller och ansvar inom de områden som tillväxtansvaret innefattar. Sedan tidigare finns även en väl etablerad dialog inom ramen för t ex den regionala fysiska planeringen och i landsbygds- och skärgårdsarbetet. Allt för att stärka erfarenhetsutbytet mellan de två organisationerna samt bidra till en tydlighet gentemot andra aktörer. Exempel på insatser och processer där Region Stockholm och Länsstyrelsen samverkar är bland annat:

- Tidiga dialoger om bostadsförsörjningsprogram för att sprida kunskapsunderlag som tagits fram med bäring på bostadsmarknadens funktionssätt
- Handlingsprogram till landsbygds- och skärgårdsstrategi
- Gemensamt framtagande av handlingsprogram för länets livsmedelsstrategi
- Seminarieserie om kompetensförsörjning
- Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap i samverkan med Stockholms universitet
- Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren i samarbete med Stockholm stad, Nyföretagarcentrum och Arbetsförmedlingen

Samverkan med andra statliga myndigheter: Samverkan med statliga myndigheter sker löpnade och inom en bred flora av Region Stockholms arbetsområden. I urval har samverkan bedrivits med bland annat Tillväxtverket, Trafikverket, Arbetsförmedlingen, Jordbruksverket, Energimyndigheten. Samverkan sker också inom forskning och utveckling tillsammans med lärosätena i länet. Exempel på processer där samverkan skett med statliga myndigheter är:

- Revidering av den regionala cykelplanen
- Trafikverkets elvägspilotprojekt på väg 73
- Kompetensarena Stockholm
- Bazaren
- STHLM GLOBAL

- Connect Sweden
- Forskningssamverkan med SU och KTH där Region Stockholm bidrar med forskningsmedel

Samverkan med kommuner: Länets kommuner har en central roll i arbetet med det regionala utvecklingsuppdraget. Det handlar bland annat om näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, samhällsplanering, infrastruktur och kollektivtrafik. Under året har Region Stockholm arbetat med att utveckla dialogen med kommunerna i länet och med att säkerställa att Region Stockholm talar med en röst i kontakt med länets kommuner.

Samråd med organisationer: Region Stockholm och Skärgårdsstiftelsen samverkar inom olika aktiviteter och projekt kopplat till framförallt besöksnäring och skärgårdsutveckling. Skärgårdsstiftelsen ingår, bl.a. som finansiär, i samverkansprojektet Stockholm Archipelago.

Samråd med näringsliv: Näringslivet är en viktig part i det regionala utvecklingsuppdraget. Under 2019 har Region Stockholm samrått med näringslivet inom exempelvis följande områden:

- RUFS 2050-arbetet
- STHLM Global Export Summit
- Life Science-strategin
- Fordonsdalen
- Digital Demo
- Regionala Stadskärnor
- Regional näringslivs- och tillväxtstrategi
- Kartläggning av hinder för företagare på landsbygden och i skärgården
- Stockholm Archipelago

Hållbarhet i det regionala tillväxtarbetet

Under detta rapporteringsområde återfinns fyra underrubriker: Hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet, jämställd regional tillväxt, integration och mångfald, regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet.

Hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet:
I återrapporteringen framhålls att hållbarhet är en avgörande utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet och för RUFS 2050. De ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsperspektiven är ömsesidigt beroende av varandra och ska inte ses som enskilda delar utan som förutsättningar i skapandet av en hållbar region. En region där människan är i centrum,

ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel samt en förutsättning för hållbar tillväxt. Investeringar och utvecklingsinsatser ska leda till ökad konkurrenskraft, hälsa och välbefinnande för regionens invånare i balans med ett hållbart ekosystem. Det förhållningssätt till hållbar utveckling som tillämpas i det regionala utvecklingsarbetet stämmer väl överens med de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

Integration och mångfald: Region Stockholms arbete med integration är under uppbyggnad. Pågående arbete riktas mot att minska skillnaden i sysselsättningsgrad på arbetsmarknaden mellan inrikes och utrikes födda. Region Stockholm har under året genomfört insatser kopplade till integration och mångfald i linje med målsättningarna i RUFS 2050.

Region Stockholm är styrgruppsledamot i socialfondsprojekt *Vigda Normen i Praktiken* som leds av Länsstyrelsen i Stockholm. I projektet deltar ett antal arbetsgivare i syfte att utveckla ett icke-diskriminerande och intersektionellt arbetssätt. Kontakter har etablerats med relevanta aktörer för framtida regionala samarbeten riktade till målgruppen utrikesfödda kvinnor och samverkan har initierats med bland annat SFA medicin i Huddinge, SFX utvärdering samt Arbetsförmedlingen och vissa kommuner. Vidare samverkar projektet med utbildnings- och arbetsmarknadsmässan Bazaren som nu leds av Region Stockholm. Planering inför 2020-års mässa görs i nära samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholm stad, Arbetsförmedlingen samt Nyföretagarcentrum.

Regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven: När Region Stockholm tilldelades det regionala utvecklingsansvaret övertogs ett antal uppdrag från länsstyrelsen. Ett sådant var *Regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet i Stockholms län 2017–2020*. Region Stockholm har arbetat aktivt under året med att genomföra insatserna i handlingsplanen. En utmaning är att insatserna är länsövergripande och att många av dem berör olika aktörer. Region Stockholm har därmed inte ensam rådighet över genomförandet av alla delar av handlingsplanen. Regional samverkan – särskilt med länets kommuner, näringsliv, akademi och myndigheter – är därmed av största vikt. I återapporteringen listas 36 insatser som stärker klimat- och miljöperspektiven i regionen.

Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet

Region Stockholm har sedan tidigare följt upp arbetet och målen i RUFS 2050 och för kommande år bör denna uppföljning harmoniseras med återrapporteringen till regeringen gällande det regionala tillväxtarbetet.

I RUFS 2050 framhålls lärande som ett systematiskt och löpande arbete inom planens prioriterade områden, ett arbete som även omfattar att samla information från arenor där regionens aktörer träffas och utbyter erfarenheter. Den årliga uppföljningen av RUFS 2050, som genomförs av handläggare med ansvar för berörda frågor, spelar en central roll i lärandeprocessen för RUFS 2050 och Stockholmsregionens utveckling. För att undvika dubbelarbete och förstärka det interna lärandet är det viktigt att uppföljningen av RUFS 2050 och den årliga återrapporteringen till staten samordnas.

Hur används rapporten av staten

Återrapporteringen kommer efter inlämning den 22 februari 2020 att sammanställas och analyseras av ansvariga på Tillväxtverket. Tillväxtverket rapporterar därefter in sina slutsatser till Näringsdepartementet. Syftet är att förmedla kunskap om hur det regionala tillväxtarbetet genomförs av Sveriges regioner och här spelar Stockholm en avgörande roll, både som huvudstad och som motor för Sveriges ekonomi.

Rapporten används även när Tillväxtverket besöker olika regioner och som exempel på hur Sveriges regioner arbetar med olika frågor.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Jonas Ivarsson
Handläggare

Region Stockholm

Tillväxt- och regionplanenämnden

TRN 2019-0258

Återrapportering villkorsbeslut 2019 för Region Stockholm

2020-02-10

Innehållsförteckning

Inledning 3

1 Återrapportering 1 – Regionalt tillväxtarbete 4
1.1 Det regionala utvecklingsansvaret 4
1.2 Innovation och företagande 9
1.3 Attraktiva miljöer och tillgänglighet 23
1.4 Kompetensförsörjning 30
1.5 Internationellt samarbete 36

2 Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder 42

3 Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer 44
3.1 Samverkan med länsstyrelsen 44
3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter 45
3.3 Samverkan med kommuner 46
3.4 Samråd med organisationer 47
3.5 Samråd med näringsliv 48

4. Återrapportering 4 – Hållbarhet i det regionala tillväxtarbetet ... 50
4.1 Hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet 50
4.2 Jämställd regional tillväxt 50
4.3 Integration och mångfald 50
4.4 Regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet 51

5. Återrapportering 5 - Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet 65
5.1. Genomförda analyser, uppföljningar och utvärderingar 65

6. Övriga medskick ni vill göra angående det regionala tillväxtarbetet 2019 67

Inledning

Region Stockholm innehar från den 1 januari 2019 det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län och i linje med gällande lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar samt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska Region Stockholm därmed årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet till regeringen.

Region Stockholms återrapportering följer Tillväxtverkets mall för återrapportering av villkorsbeslut 2019 enligt nedan. Till föreliggande återrapportering bifogas även *Läget i Stockholmsregionen 2019* som är en uppföljningsrapport av RUFS 2050, Region Stockholms regionala utvecklingsstrategi.

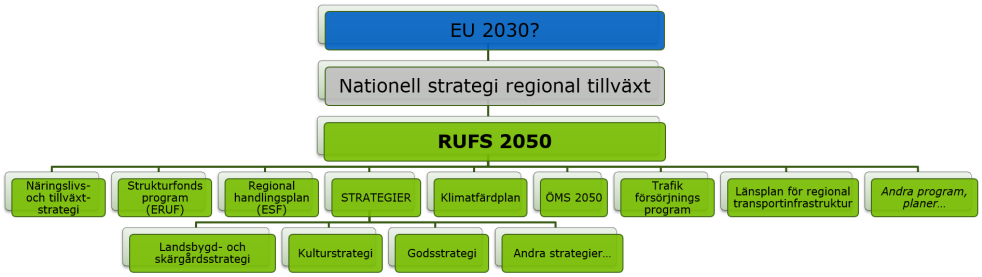
1 Återrapportering 1 – Regionalt tillväxtarbete

1.1 Det regionala utvecklingsansvaret

1.1.1 Den regionala utvecklingsstrategin

Regionfullmäktige har den 19 november 2019 antagit RUFS 2050 som regional utvecklingsstrategi för Stockholms län. Planen kommer att gälla för perioden 2018–2026. RUFS 2050 är därmed, i likhet med RUFS 2001 och RUFS 2010, både regionplan och regional utvecklingsstrategi. Som dåvarande regionalt utvecklingsansvarig tog Länsstyrelsen Stockholm 2014 fram *Strategisk inriktning 2014–2018* i syfte att öka förståelsen hos aktörer gällande regionens utmaningar samt förtydliga vad länsstyrelsen ville uppnå med sitt regionala utvecklingsarbete på fem års sikt.

För att konkretisera och fördjupa det regionala tillväxtarbetet arbetar Region Stockholm tillsammans med regionala aktörer med att ta fram en regional näringslivs- och tillväxtstrategi. Inom andra områden har redan liknande strategier och planer tagits fram om landsbygd och skärgård, exempelvis klimat, kultur, gods och samverkan i Östra Mellansverige (ÖMS):

RUFS 2010 upphörde att gälla som regional utvecklingsstrategi i juni 2018. Eftersom beslut om en ny regional utvecklingsstrategi togs i november 2019 har Region Stockholm i formell mening inte kunnat arbeta med genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin under verksamhetsåret 2019.

Fokus för 2019 har legat på att ta fram en regional utvecklingsstrategi (se ovan), ta över det praktiska ansvaret för pågående regionala utvecklingsprocesser, skapa kapacitet för att kunna axla det regionala utvecklingsansvaret i form av rekrytering av personal och utveckling samt

implementering av rutiner och beslutsprocesser. Under 2019 har Region Stockholm därmed säkerställt kontinuitet i det regionala utvecklingsarbetet gällande de europeiska strukturfonderna, näringslivsutveckling, kompetens och arbetsmarknad, landsbygd och skärgård, regionalt serviceprogram, regional bredbandskoordinator, regional digitaliseringskoordinator, hantering av bidrag ur anslaget 1:1 för regionala tillväxtåtgärder, hantering av affärscheckar för digitalisering och internationalisering samt hantering av driftstöd för kommersiell service.

Region Stockholm har även tagit över värdskapet för det regionala strukturfondspartnerskapets sekretariat samt projektledareskapet för ESF-projektet *Kompetensarena Stockholm* och den regionala utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren. Under 2019 har projektet *Utveckling av Socialt Entreprenörskap* startats inom ramen för den *Nationella strategin för sociala företag och social innovation*.

I augusti överlämnade Region Stockholm en rapport till regeringen om prioriteringar i det framtida regionala tillväxtarbetet. Överlämnandet gjordes i linje med erbjudandet från 2018 att inkomma med en redovisning av analys och prioriteringar avseende det framtida regionala tillväxtarbetet inklusive sammanhållningspolitiken (N2018/05320/RTS). Framtagandet av underlaget genomfördes i dialog och samverkan med länets kommuner, länsstyrelsen Stockholm, Storsthlm och representanter för näringslivet. I redovisningen gjordes bedömningen att de nio regionala prioriteringarna i RUFS 2050 är gällande för Stockholmsregionens framtida regionala tillväxtarbete för 2021 – 2027. Samtliga prioriteringar har en tydlig koppling till prioriterade områden i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 - 2020* samt de olika målen enligt EU-kommissionens förslag till EU:s förordningar för sammanhållningspolitiken 2021 – 2027.

Inom ramen för ordinarie verksamhet och de av regionfullmäktige fastställda uppdragen för nämnder och styrelser har Region Stockholm under 2019 arbetat med genomförandet av RUFS 2050 och de nio regionala prioriteringarna. I bifogad rapport *Läget i Stockholmsregionen 2019* redovisas framförallt uppföljningen av delmålen och de regionala prioriteringarna i RUFS 2050. För genomförandet av de regionala prioriteringarna har 94 pågående insatser kartlagts utifrån Region Stockholms tillväxt- och regionplanenämnds ansvar för regional fysisk planering och regional utveckling. I bilaga 2 till rapport *Läget i Stockholmsregionen 2019* redovisas de pågående insatser som bidrar till genomförande av de regionala prioriteringarna i RUFS 2050, prioriteringar

som även har identifierats som avgörande för det framtida regionala tillväxtarbetet.

1.1.2 Utmaningar

Genomförandet av regionala prioriteringar

Den stora utmaningen i genomförandet av de regionala prioriteringarna är nära samverkan och samhandling med olika aktörer från internationell till lokal nivå i ett flernivåstyrningsperspektiv. Varje regional prioritering har sin egen logik, komplexitet och utmaning. Genomförandeanalysen av de regionala prioriteringarna i samband med uppföljningen av RUFS 2050 kommer ligga till grund för Region Stockholms fortsatta arbete med att identifiera åtgärder för stärkt samhandling och långsiktigt hållbara samverkansprocesser. Allt syftande till att skapa tydligare spets i genomförandet av de regionala prioriteringarna och det regionala tillväxtarbetet i stort.

Samverkan kommuner

Länets kommuner har en viktig roll i det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Det har varit en utmaning att hitta former för hur Region Stockholm ska föra dialog med länets kommuner. För att säkerställa att Region Stockholm talar med en röst har regionstyrelsen det samordnande ansvaret för dialogen med kommunerna i det regionala utvecklingsarbetet. I syfte att säkerställa förväntningar har dessutom en enkät skickats till regionens kommuner och återkopplingen i denna utgör en av grunderna för utformning och inriktning på det framtida samarbetet.

1.1.3 Inomregionala skillnader - hänsyn till olika förutsättningar

Rufs 2050 tar hänsyn till de olika förutsättningar som råder i länet, bl.a. genom synliggörandet av olika typer av geografier. RUFS 2050 är såväl regional utvecklingsstrategi som regionplan. Utifrån regionplaneringens syfte att tillvarata länets regionala och mellankommunala intressen görs avvägningar mellan frågor och intressen på regional nivå med utgångspunkt i olika allmänna intressen och regionala samt nationella mål.

De regionala avvägningarna uttrycks i RUFS 2050 genom den regionala målstrukturen med vision, mål och delmål, de regionala prioriteringarna för att stödja genomförandet av RUFS 2050, den övergripande rumsliga inriktningen, de rumsliga principerna för den regionala utvecklingen, plankartans mark- och vattenanvändning, förhållningssätten till plankartan samt de regionala ställningstagandena för de tematiska frågorna.

Arbetet under 2019 har fokuserat på genomförandet av den regionala utvecklingsplanen. Insatserna har en stor bredd och omfattar samtliga nio regionala prioriteringar.

Särskilda förutsättningar finns i regionens landsbygd och i skärgården. För att lyfta fram och konkretisera aktiviteter som krävs för att fortsatt stärka förutsättningarna för regionens landsbygd och skärgård har Region Stockholm påbörjat framtagandet av ett handlingsprogram kopplat till den regionala Landsbygds- och skärgårdsstrategin.

Stockholm är Sveriges tredje största landsbygdslän sett till befolkning. Närheten till tätorter och goda pendlingsmöjligheter gör att individen kan bo i stora delar av länets landsbygd och ändå dra nytta av staden. Samtidigt har stora delar av länet en glesbygdskaraktär, med låg tillgänglighet, befolkningsminskning och bristande tillgång till service. Landsbygdens förutsättningar och utmaningar finns ständigt med som en självklar del av det regionala tillväxtarbetet och är således även väl integrerat i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin.

Region Stockholm använder Tillväxtanalys definitioner för landsbygder som bygger på restid med bil till närmaste tätort med fler än 3 000 invånare. Områden med 5–15 minuters restid till en tätort med fler än 3 000 invånare kategoriseras som ”tätortsnära landsbygd”. Områden med 15–45 minuters restid kategoriseras som ”landsbygd” och områden med mer än 45 minuters restid kategoriseras som ”glesbygd”. I Stockholms län faller endast öar utan bro under indelningen glesbygd och kallas därför skärgård, med dess 24 000 öar, varav 200 är bebodda.

I skärgården, på landsbygden och i den tätortsnära landsbygden finns sammanlagt 66 000 av länets 1,2 miljoner arbetstillfällen. Tillgängligheten till arbetsplatser är klart lägst för de som bor i skärgården. Den positiva sysselsättningsutvecklingen som sker i Stockholms län kommer den tätortsnära landsbygden till del, men den avspeglas inte på landsbygden eller i skärgården där istället en nedgång av antalet arbetstillfällen kan noteras. Tillgång till betaltjänster, digital infrastruktur och digital delaktighet bedöms inte vara tillfredsställande i Stockholms län. I oktober 2018 saknade 68 449 hushåll och 25 658 arbetsställen tillgång till snabbt bredband. Detta är problematiskt eftersom en levande landsbygd och skärgård är en förutsättning för att Sverige och hela Stockholmsregionen ska utvecklas.

2018 fattade Region Stockholm beslut om en Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen. Strategins syfte är att ge vägledning för regionplanering och kommunal översiktsplanering, samt att underlätta samarbete, dialog och samsyn mellan regionala och lokala aktörer inom offentlig, privat och ideell sektor på landsbygden samt i skärgården. Strategins mål är att stärka möjligheten att bo och verka på landsbygden och i skärgården i Stockholms län. Strategins målår är 2030 och realiserandet av strategins mål ska bidra till att uppnå målen i RUFS 2050.

Genomförandet av Region Stockholms Landsbygds- och skärgårdsstrategi har under året konkretiserats genom att framtagande av ett handlingsprogram påbörjats. Handlingsprogrammet ska lyfta fram och konkretisera de aktiviteter som krävs för att fortsatt stärka förutsättningarna för landsbygden. Under 2019 har även en kartläggning av de största hindren och svårigheterna för företagande på landsbygden genomförts och dessa kommer ligga till grund för Region Stockholms fortsatta arbete med näringslivsutveckling på landsbygden i länet.

En annan viktig aktivitet under 2019 var anordnandet av den årliga landsbygdskonferensen. Vid landsbygdskonferensen samlades cirka 130 deltagare. Deltagarna bestod bland annat av aktörer från myndigheter och intresseorganisationer, såsom Länsstyrelsen i Stockholm, Lantbrukarnas riksförbund, kommuner och Stockholms läns bygdegårdsdistrikt. Årets tema var hållbara livsmedel, vilket skapade intresse hos många av länets primärproducenter och politiker. Landsbygdskonferensen är en viktig arena för dialog och samverkan men även för att tillsammans lyfta och diskutera avgörande framtidsfrågor för regionens landsbygd.

1.1.4 Inomregionala skillnader - anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Rufs 2050 tar hänsyn till olika förutsättningar som råder i länet, bl.a. genom synliggörandet av olika typer av geografier. RUFS 2050 är såväl regional utvecklingsstrategi som regionplan. Utifrån regionplaneringens syfte att tillvarata länets regionala och mellankommunala intressen görs avvägningar mellan olika frågor och intressen på en regional nivå med utgångspunkt i olika allmänna intressen och regionala samt nationella mål.

De regionala avvägningarna uttrycks i RUFS 2050 genom den regionala målstrukturen med vision, mål och delmål, de regionala prioriteringarna för att stödja genomförandet av RUFS2050, den övergripande rumsliga inriktningen, de rumsliga principerna för den regionala utvecklingen, plankartans mark- och vattenanvändning, förhållningssätten till plankartan

samt de regionala ställningstagandena för de tematiska frågorna.

Anslag 1:1 ska bidra till genomförandet av RUFS 2050 och utveckling i samtliga delar av länet. I granskandet av projektansökningar sker alltid en bedömning av den regionala nyttan samt om insatsen ligger i linje med RUFS 2050. Under 2019 har Region Stockholm haft begränsade möjligheter att påverka fördelningen av anslaget eftersom en stor del bestått av projekt som övertagits från länsstyrelsen.

1.1.5 Inomregionala skillnader, andra medel för regionalt tillväxtarbete

Region Stockholm har ett hållbarhets och skärgårdsanslag med syfte att bidra till projekt av regional nytta och genomförandet av RUFS 2050. Anslaget uppgår till 8,4 miljoner kronor årligen. Bidrag kan ges till kommuner, kommunala bolag, organisationer, stiftelser och ideella föreningar samt sökande som tydligt kan visa att projektet inte syftar till att stödja enskild näringsidkare eller enskild person. Bidragsgivningen ska fungera som en hävstång för gemensamma strategiska kraftsamlingar mellan Region Stockholm och andra aktörer i regionen inom områdena skärgård respektive hållbar utveckling. I 2019 års utlysning har projekt för att förbättra tillgängligheten i Stockholms skärgård och projekt för utveckling av företagsklimat samt matchning på arbetsmarknaden i hela regionen prioriterats.

1.2 Innovation och företagande

1.2.1 Innovation

Stockholmsregionen är en tillväxt- och kunskapsregion med många kunskapsintensiva företag, världsledande innovationsmiljöer och internationella forskare. Flera av Stockholmsregionens universitet och högskolor har spetskompetens inom olika forskningsområden och är välkända i internationella sammanhang. Regional samverkan mellan företag, akademi, offentlig sektor och civilsamhället spelar en avgörande roll för att utveckla globalt ledande forsknings- och innovationsmiljöer.

I RUFS 2050 är ett av de övergripande målen att vara en ledande tillväxt- och kunskapsregion med stark innovationskraft. Under det målet finns två delmål med målår 2030 som mer riktas mot regionens innovationskraft. Dessa två delmål är:

- Andelen sysselsatta med högre utbildning, respektive sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken ska vara minst 55 procent för både kvinnor och män.

- Privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FoU) ska uppgå till minst 4,5 procent av bruttoregionalprodukter

Vidare är även den regionala prioriteringen att stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer särskilt prioriterad fram till 2026.

Regional näringslivs- och tillväxtstrategi
I arbetet med den regionala näringslivs- och tillväxtstrategin (se under insatser) är förslaget att följande sex fokusområden framhålls:

- Strategiska forskningsstråk- och innovationsmiljöer.
- Internationell konkurrenskraft.
- Bättre företagsklimat och regelförenklingar.
- Regionala styrkeområden.
- Nytänkande och innovationskraft.
- Strategisk kompetensförsörjning.

Utöver ovanstående sex centrala fokusområden föreslås två kompletterande förutsättningsområden att framhållas. Dessa är bostäder, infrastruktur, gods och logistik.

Regionala stadskärnor
Stockholmsregionen är en av Europas snabbast växande storstadsregioner. Idag bor drygt 2,3 miljoner människor här, men år 2030 beräknas befolkningen närma sig 2,9 miljoner för att 2050 öka till ca 3,4 miljoner invånare. För att kunna hantera den höga befolkningstillväxten och samtidigt utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart sätt behöver bebyggelsen centreras till de lägen där den högsta kollektivtrafiktillgängligheten finns.

Utvecklingen av Stockholmsregionens regionala stadskärnor är en del av den rumsliga inriktningen och stadsutvecklingen måste gå hand i hand med utveckling av tillgängligheten för att stimulera den ekonomiska tillväxten. Förutom den centrala regionkärnan finns det åtta regionala stadskärnor utpekade i regionen. Dessa är Arlanda-Märsta, Täby-Arninge, Barkarby-Jakobsberg, Kista-Sollentuna-Häggvik, Flemingsberg, Kungens kurva-Skärholmen, Haninge centrum och Södertälje.

De åtta regionala stadskärnorna ska komplettera såväl varandra som den centrala regionkärnan, inom vilken den största delen av utvecklingen har skett sedan tidigare. Målet är att utveckla tillgängliga och smarta regionala stadskärnor med hög specialisering och ett kunskapsintensivt näringsliv, såväl i de regionala stadskärnorna som i den centrala regionkärnan. De regionala stadskärnorna ska vara en naturlig lokaliseringsplats för

innovation, näringsliv, kultur, utbildning, forskning och vård. Flera av de regionala stadskärnorna är också en del av starka smarta strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer, såsom Kista-Sollentuna-Häggvik, Centrala regionkärnan, Flemingsberg och Södertälje.

Region Stockholm har i tio år drivit ett nätverk för att stimulera utvecklingen i de regionala stadskärnorna. I detta nätverk deltar både planerare och näringslivsansvariga från såväl berörda kommuner, Trafikförvaltningen, Storsthlm, Trafikverket, Länsstyrelsen till andra relevanta aktörer. För att utveckla de regionala stadskärnorna är det viktigt med gemensamma mål inom vilka offentlig och privat sektor arbetar tillsammans. Även om berörda kommuner med en regional stadskärna har valt olika samarbetsformer för sitt utvecklingsarbete är det viktigt att framhålla att det idag sker betydande utveckling i samtliga regionala stadskärnor. En utveckling som tydligt bidrar till förverkligandet av en än mer hållbar, resilient och robust Stockholmsregion.

Utöver nedanstående aktiviteter har Region Stockholm under året medverkat i andra regionala samarbeten, exempelvis mobilisering inom Artificiell Intelligens (AI) vilket bl.a. resulterat i en Vinnova-ansökan om ett drönarprojekt med testbädden Urban ICT Arena i Kista. Nedan följer exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	***Insatsens bidrag till fastställda mål***	***Resultat och effekter***
Regional näringslivs- och tillväxtstrategi Region Stockholm påbörjade under 2019 arbetet med att ta fram en heltäckande regional näringslivs- och tillväxtstrategi. Strategin är en konkretisering av den regionala utvecklingsplanen RUFS 2050 (RUS) inom näringslivs- och tillväxtfrågor. Inför arbetet med den regionala näringslivs och tillväxtstrategin har en nulägesanalys tagits fram om regionens innovationskraft, näringslivsutveckling, kompetens och tillväxt som har ärende id: 20204004.	Insatsen bidrar till det övergripande målet i RUFS 2050/RUS: En ledande tillväxt- och kunskapsregion *samt delmålen;* - andelen sysselsatta med högre utbildning respektive sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken ska vara minst 55 procent för både kvinnor och män. -antalet nystartade företag ska öka till 18 per 1000 invånare, -privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FOU) ska uppgå till minst 4,5 procent av bruttoregionalprodukten, -ta tillvara kompetens och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Prestationer: Under 2019 har projektorganisationen för strategins genomförande och en styrgrupp bestående av ledande politiker och tjänstemän i regionen samt företrädare för näringslivet etablerats. Vidare har arbetet med en nulägesanalys påbörjats och viktiga data har kommit arbetsgruppen till del under året. Analysen slutförs dock under starten av 2020. Effekter: På kort sikt är effekten att regionens aktörer får en gemensam bild av hur det ser ut och att man kan diskutera regionens utmaningar inom näringslivs- och tillväxtområdet i Stockholmsregionen.

	och de regionala prioriteringarna: -stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer, -stärka den internationella ställningen genom fler etableringar, besök och ökad internationell handel.	På längre sikt är tanken att effekten blir ett ökat samarbete mellan regionens aktörer inom näringslivs- och tillväxtfrågorna och att man kan agera snabbare tillsammans. Och genom det ökade samarbetet en stärkt innovationskraft och ökad internationell konkurrenskraft.
En världsledande life science-region Region Stockholm har målsättningen att Stockholmregionen ska vara en av världens fem främsta life science-regioner 2023. Regionledningen beslutade under 2019 att tillsammans med Karolinska Institutet (KI) påbörja en process för att ta fram en regional life science-strategi. Under året har Region Stockholm haft kontakter med regeringens life science-kontor och det fortsatta arbetet med den regionala life science-strategin kommer att ha beröringspunkter med nationella strategi som presenterades den 12 december 2019.	För att Stockholmsregionen ska befästa och fortsätta utveckla sin position som en världsledande aktör inom life science ska regionstyrelsen under 2019 ta fram en regional life science-strategi i nära samarbete med patienter, profession, akademi och näringsliv" s. 57-58, Region Stockholm, Budget 2019 Insatsen ligger väl in linje med den regionala prioriteringen: stärka strategiska forskningsstråk- och innovationsmiljöer i RUFS 2050.	Prestationer: En gemensam arbetsgrupp mellan Region Stockholm och KI har inrättats. Underlag till en nulägesanalys har sammanställts under året. För att stärka förutsättningarna för FoUoI inom life science etablerade Region Stockholm i oktober 2019 ett Centrum för hälsodata. Problemlösarkonferens den 14:e november i samverkan med akademi, profession och näringsliv för att underlätta patientrekrytering och öka antalet kliniska prövningar. Resultat på lång sikt: En mer attraktiv region för investeringar, goda förutsättningar för etablering och tillväxt i näringslivet samt en hög kvalitet inom forskning och sjukvård.
Digital Demo Stockholm (DDS) Region Stockholm medverkar i samverkansplattformen Digital Demo Stockholm (DDS), som bygger på samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor kring samhällsutmaningar som kräver digitala lösningar. Syftet är att med utgångspunkt i konkreta behov inom offentlig sektor (Stockholms stad och Region Stockholm) utveckla gemensamma projekt, till nytta för behovsägarna, med forskningsmöjligheter för akademin	Insatser i linje med Region Stockholms digitaliseringsstrategi och med stöd i avtal om gemensamma forskningsutlysningar med bl.a. KI, KTH och Stockholms universitet.	Prestationer: Region Stockholm har medverkat i ett projekt för Energieffektiv vård vid Danderyds sjukhus och i mobilisering av nya projekt. Under 2019 har ett nytt samverkansprogram tagits fram med fokus på följande tre områden: • Framtidens kommunikations- och logistiksystem (Smarta ekosystem för kommunikation och transporter) • Vård och omsorg (Platsoberoende vård och omsorg) • Klimatpositiv stadsexpansion (Klimat och miljö)

och potential för affärsnytta för företagen.		Effekter på lång sikt: En av världens ledande innovationsregioner inom hållbar stadsutveckling med stöd av digitalisering.
Utveckling av den regionala stadskärnan Flemingsberg Region Stockholm har länge haft ett samarbete kring utvecklingen av den regionala stadskärnan Flemingsberg tillsammans med Huddinge och Botkyrka kommuner och 2007 kom det första gemensamma utvecklingsprogrammet. Ett uppdaterad Utvecklingsprogram togs fram 2018 och en handlingsplan 2019. Visionen för Flemingsberg är: Flemingsberg- där kunskap och kreativitet möts i södra Stockholm. I utvecklingsplanen finns även fem utvecklingsmål; levande stadskärna, självklart etableringsval, öppen universitetsstad, eftertraktad livsmiljö och hållbart samhälle med två mätbara delmål var. Nu pågår arbetet med handlingsplanen och Region Stockholm är huvudansvarig för strategiområdet: En innovativ och dynamisk stad. Ett kunskapsunderlag tas nu fram för att se vad som redan finns i den regionala stadskärnan Flemingsberg, vad som fattas och vad som ytterligare behövs för att utveckla en innovativ och dynamisk miljö.	Insatsen bidrar till det övergripande målet i RUFS 2050/RUS: En ledande tillväxt- och kunskapsregion. *samt delmålen*: -andelen sysselsatta med högre utbildning respektive sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken ska vara minst 55 procent för både kvinnor och män - antalet nystartade företag ska öka till 18 per 1000 invånare, -privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FOU) ska uppgå till minst 4,5 procent av bruttoregionalprodukten -ta tillvara kompetens och underlätta matchningen på arbetsmarknaden *och de regionala prioriteringarna:* -stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer -stärka den internationella ställningen genom fler etableringar, besök och ökad internationell handel	Region Stockholm är en av huvudaktörerna gällande utvecklingen av Flemingsbergs regionala stadskärna och bidrar där tillsammans med övriga parter i förverkligandet av gällande utvecklingsprogram. På kort sikt kommer regionens aktörer att få en gemensam bild av hur det ser ut i den regionala stadskärnan Flemingsberg och vad som behövs för att utveckla den till en innovativ och dynamisk stadskärna. På längre sikt handlar det om att ta tillvara kunskapen enligt ovan och använda den för att utveckla den regionala stadskärnan till en innovativ och dynamisk stadskärna som är attraktiv att etablera sig i för forskning och företag. Sammantaget handlar det om att förverkliga målen och vision i utvecklingsprogrammet.
Fordonsdalen – stärkt samverkan för fordonsindustrin i Stockholm och i Östra Mellansverige Regioner i Fordonsdalen (Region Stockholm, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Örebro) har gått ihop för att främja den för hela Sverige viktiga exportbranschen fordonsindustrin. En tredjedel av branschens anställda finns i Fordonsdalen och omfattar både	Bidrar till den regionala prioriteringen i RUFS 2050 att stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer genom nära samverkan med forskningsaktörer inom en för hela Sverige viktig bransch, fordonsbranschen. Bidrar till den regionala prioriteringen i RUFS 2050 att stärka den internationella ställningen genom ökad internationell handel.	De viktigaste förväntade resultaten med kopplade effekter på såväl kort och lång sikt är enligt nedan: -företagens ökade kapacitet för utveckling av innovativa och klimatvänliga produkter, produktionsmetoder och affärsmodeller i Stockholmsregionen har gjort företagen mer konkurrenskraftiga

globala företag och mindre underleverantörer. De störa företagen har ställt sig bakom initiativet genom ett gemensamt stödbrev (Scania, Volvo Construction, Bombardier, NorthVolt m.fl.). Fordonsindustrin genomgår just nu stora förändringar med tekniksprång. Det är både en utmaning och en möjlighet. Exempelvis kan AI och digitalisering bidra till lösningar kopplade både till klimatfrågan och den tilltagande urbaniseringen. Samtidigt kan de mindre underleverantörerna ha svårt att ha tillgång till de nödvändiga resurserna till att ställa om. För att både de stora och små företagen skall klara detta och fortsatt vara globalt konkurrenskraftiga, tror aktörerna från offentlig sektor och akademin samt själva företagen på en stärkt samverkan. En förstudieansökan har lämnats in inom ramen för det nationella ERUF-programmet, en genomförandeansökan har lämnats in inom ERUF Stockholmsprogram och en genomförandeansökan planeras att lämnas in under 2020 inom ERUF ÖMS program för att tillsammans sträva efter det övergripande målet om stärkt samverkan i hela Fordonsdalen.	Bidrar till målet i OP ERUF Stockholm om fler växande, innovativa företag genom samverkan inom forskning och innovation genom att målgruppen för Stockholmsprojektet är SMF/underleverantörer inom fordonsindustrin som ska stärkas genom insatsens aktiviteter.	-Den ökade samverkan mellan regionens SME, stora företag, testarenor, forsknings- och innovationsaktörer samt kommuner har ökat regionens innovationskraft -Den tydligare profileringen och synliggörandet av fordonsindustrin i Stockholmsregion och i Fordonsdalen har ökat regionens attraktionskraft, inte minst för företagsinvesteringar och för kompetensförsörjningen från utlandet -Den ökade kunskapen bland regionens SMF om AI och digitalisering inom fordonsindustrin har bidragit till ett utvecklingslyft gällande klimatvänliga produkter, produktionsprocesser och affärslösningar. -den tydligare bilden om möjligheterna för sektorsöverskridande samverkan mellan fordonsindustrin och IT- och tech-branschen i Stockholmsregionen har vidareutvecklat regionens styrkeområden -att kompetensförskjutningen har blivit en integrerad och naturlig del av företagens innovations- och forskningsarbete har lett till att fler företag tar vara på digitaliseringens möjligheter och på det sättet blivit mer innovativa. -de effektiva länkarna mellan centrala aktörer från olika sektorer i Stockholmsregionen och gemensamma dialogforum med regionala samverkansansvariga från de övriga ÖMS-regionerna har lett till en starkare gemensam identitet som Sveriges Fordonsdalen

		-satsningen på kompetensförsörjningen som inkluderar attraktion, mångfald och jämställdhet har gjort att fler företag drar nytta av de fördelar som inkluderingen kan innebära för ökad konkurrenskraft. -det medvetet integrerade arbetet för de horisontella kriterierna jämställdhet, integration och likabehandling, har resulterat i att de deltagande aktörerna mer aktivt använder sig av kriterierna -den stärkta kompetensen och förmågan att använda sig ÖMS-styrkor i sitt stöd till företag, entreprenörer osv. har bidragit till att begreppet Fordonsdalen har fått ett mer konkret innehåll.
Cohes3ion För att utbyta erfarenheter och påbörja en regional process avseende flernivåstyrning för kartläggning, utveckling och implementering av strategier för smart specialisering beviljades Region Stockholm i augusti 2019 medverkan i Interreg Europe-projektet Cohes3ion. Ansökan insändes under 2018 av länsstyrelsen, som dåvarande RUA och ansvarig för strukturfondspartnerskapets sekretariat i Stockholm.	Cohes3ion-projektet ska stödja genomförande av nuvarande regionalfondsprogram och bidra till framtagande av den regionala Näringslivs- och tillväxtstrategin och ett operativt program för regionalfonden 2021–2027 i enlighet med DG Regions förhandskrav på smart specialisering (RIS3).	Under 2019 medverkade Region Stockholm vid ett kick-offmöte inom projektet Cohes33ion i Bilbao och projektet har presenterats för Region Stockholms Innovations- och utvecklingsutskott samt för Strukturfondspartnerskapet. Effekt på lång sikt: Tydligare regionala prioriteringar i linje med EU:s krav på smart specialisering. Bidra till att etablera en regional struktur för flernivåstyrning och en process för framtagande och implementering av en strategi för smart specialisering, i syfte att använda offentliga medel för innovation och forskning mer effektivt och bidra till innovation och sysselsättning.

1.2.2 Företagande och entreprenörskap

Stockholmsregionen har en stark näringslivsstruktur med såväl förnyelseförmåga som branschbredd och en hög grad av specialisering. Regionala styrkeområden är till exempel IKT, Life Science, högspecialiserad

industriell tillverkning, kulturella och kreativa näringar, besöksnäringen, miljöteknik och finans.

I Stockholms län finns mer än 300 000 registrerade företag, vilket innebär att drygt vart fjärde företag i Sverige återfinns i länet. Företagen i länet sysselsätter över 900 000 personer vilket innebär att drygt tre av fyra jobb i regionen finns i privata företag. Marknadsstorleken och branschbredden gör regionen tålig mot konjunktursvängningar, vilket ger möjlighet till snabbare återhämtning efter en nedgång i ekonomin.

Det övergripande målet i RUFS 2050 inom detta område; en ledande tillväxt- och kunskapsregion, omfattar insatser för innovation, företagande samt entreprenörskap. De delmål som främst riktar sig mot detta område är:

- Antalet nystartade företag ska öka till 18 per 1000 invånare.
- Samtliga invånare, företagare och offentlig sektor ska ha tillgång till fast och mobil bredbandsuppkoppling med höga överföringshastigheter.

Den regionala prioritering som är av särskild vikt fram till 2026 är att stärka den internationella ställningen genom fler etableringar, besök och ökad internationell handel i Stockholmsregionen. Almi Företagspartner AB Stockholm Södermanland är en viktig part i det arbetet, vidare är även arbetet med t. ex företagscheckar och internationalisering av företag av stor betydelse.

Flera fokusområden i den kommande regionala näringslivs- och tillväxtstrategin (se under insatser innovation) är inriktade på företag och entreprenörskap, vilket också gäller för arbetet med de regionala stadskärnorna (se vidare under innovation nedan). En bred samverkan med exempelvis Stockholm Business Region (SBR), Stockholms Handelskammare m. fl är avgörande för detta arbetet.

Region Stockholm arbetar också med utveckling av Landsbygd och skärgård och har tagit fram en Landsbygds- och skärgårdsstrategi där näringslivsutveckling är ett viktigt område. Nedan följer exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Affärsutvecklingscheckar Region Stockholm har under 2019 fattat beslut om affärsutvecklingscheckar för digitalisering och internationalisering. Budgeten för 2019 var 12 550 t.kr. Affärsutvecklingscheckar är ett finansieringsstöd till små och medelstora företag som vill ta in extern kompetens för att utveckla sitt företag och stärka konkurrenskraften genom internationalisering eller digitalisering. Syftet med affärsutvecklingscheckar är att skapa en hållbar tillväxt i både företag och på regional nivå.	Affärsutvecklingscheckarna bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin RUFS 2050 genom koppling till: – Mål 3 En ledande tillväxt- och kunskapsregion och Prioritering 6 Stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer	Region Stockholm har under 2019 beviljat affärsutvecklingscheckar på totalt 12 550 fördelat på 60 företag. Insatsen har resulterat i att företagen har påbörjat sina förberedelser inför antingen: - Internationell etablering. - Undersökning och förberedelse inför Brexits påverkan på det enskilda företaget. - Påbörjat digitalisera företagets tjänster. Affärsutvecklingscheckar, har inte minst genom kontakter med olika branschorganisationer, fördelats till företag verksamma inom flera olika branscher. Finansieringsstödet bidrar på lång sikt till förstärkt näringslivsutveckling såväl nationellt som internationellt. På kort sikt möjliggörs att företag kan ta steg mot att etablera sig på internationella marknader eller förstärka sin digitala transformation och därmed bidra till att göra företaget konkurrenskraftigare. Vidare har insatsen resulterat i att 30% av beviljade medel tilldelats kvinnliga företagsledare. Insatsen har även ökat företagens lönsamhet.

Stockholm Archipelago (SA) är en långsiktig regional samverkan med syfte att skapa förutsättningar för en starkare internationell besöksnäring i Stockholms skärgård, året runt. Projektet marknadsför Stockholms skärgård internationellt främst mot privatresesegmentet genom utländska	Projektet bidrar till RUFS 2050prioritering att stärka den internationella ställningen genom besök. Projektet bidrar till det Regionala strukturfondsprogrammet Stockholm: Att öka små och medelstora företags	De marknadsstärkande insatserna har ökat antalet gästnätter i Stockholms län med 3,9 procent mellan 2017 till 2018. En jämförelse mellan 2018 och 2019 för perioden januari till augusti visar att antal gästnätter i Stockholms

researrangörer. Det övergripande syftet med samtliga marknadsaktiviteter är att bidra till fler kommersiella gästnätter i Stockholms skärgård och därmed ökad turistomsättning.	konkurrenskraft. Vidare ligger projektet i linje för den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft inom prioritering 1 och 2.	skärgård har ökat med 5 procent under 2019.
Utveckling av regionens besöksnäring Besöksnäring är ett av Stockholms läns styrkeområden. För att skapa goda förutsättningar för ett systematiskt och strategiskt utvecklingsarbete av en hållbar besöksnäringen i Stockholmsregionen genomfördes hösten 2019 en nulägesanalys. Analysen fokuserar på företagen och företagsstrukturen inom besöksnäringen i länet och innehåller exempelvis näringens omsättning, kompetensförsörjning, sysselsättning och antal nystartade företag.	Analysen utgår ifrån RUFS 2050 och ska ligga till grund för fortsatta insatser och prioriteringar i det fortsatta arbetet med besöksnäring.	Förväntat resultat av analysen på kort sikt är att skapa en övergripande bild av besöksnäringen i Stockholms län. Analysen ska på längre sikt bidra till kunskap för att utveckla en hållbar besöksnäringen i Stockholms län och uppfylla mål i RUFS 2050.
Regional exportsamverkan: STHLM GLOBAL STHLM GLOBAL är ett regionalt nätverk för exportsamverkan i Stockholms län. Syftet är att underlätta för företagare med exportpotential i vårt län. Följande organisationer ingår i STHLM GLOBAL: Almi Stockholm Sörmland, Business Sweden, Exportkreditnämnden, Stockholms Handelskammare, Svensk Exportkredit samt Enterprise Europe Network via RISE och Företagarna. Länsstyrelsen i Stockholms län medverkar under 2019 för att säkerställa att överföringen från Länsstyrelsen Stockholm till Region Stockholm går så smidigt som möjligt. Dessa organisationer stöttar företag vid olika faser av deras internationaliseringsresa.	Insatsen bidrar till RUFS 2050 – Främst Mål 3 En ledande tillväxt- och kunskapsregion och Prioritering 6 Stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer - Agenda 2030 – Främst Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur och Mål 12 Hållbar Konsumtion och produktion. Insatsen bidrar även till den nationella exportstrategin.	STHLM GLOBAL Export Summit, ett företagsevent med 123 anmälda företag, för inspiration, nätverkande och rådgivning av de företagsfrämjande aktörerna. Genom att samverka förenklar STHLM GLOBAL företagens kontaktvägar till olika former av stöd för internationalisering och export. Stöd som både på kort och lång sikt bidrar till stärkt lönsamhet och konkurrenskraft för företagen samt en utvecklad tillväxt i Stockholmsregionen. Som huvudstadsregion är Stockholms län en viktig motor för tillväxt och innovation av stor betydelse för hela landet: 31 % av BNP och 26 % av den nationella exporten av varor och tjänster kommer från Stockholm. Vidare utsågs Stockholm under 2019 till EU:s mest konkurrenskraftiga region enligt EUs Regional Competitive Index 2019. Sammantaget kan därmed

		en starkare tillväxt och förbättrat näringslivsklimat i Stockholmsregionen även ha stor betydelse för Sverige i stort.
DigiMission, samverkan för effektivare SME digitalisering i Mälardalen. (NypsID: 20203049) Projektet Digimission är ett samverkansprojekt som genomförs av: Mälardalen Industrial Technology Center, Eskilstuna Fabriksförenings Service AB, Campus Eskilstuna, Stiftelsen Svensk Industridesign, Södertälje Science Park. Regionerna i Östra Mellansverige (Västmanland, Sörmland, Örebro, Östergötland och Uppsala) i samarbete med Stockholm är en av Sveriges starkare industriella innovationsregioner. Regionen rymmer ett antal av Sveriges största innovationsföretag och flera universitet som har bidragit till att ett betydande antal högteknologiska företag vuxit fram de senaste decennierna. Här finns ett välutvecklat innovationsstödsystem med universitet och högskolor, företagsinkubatorer, teknikparker, forskningsinstitut, kluster- och innovationsplattformar som driver arbetet framåt. Mot bakgrund av de omställningar industrin och Sverige står inför, ska projektet mobilisera Mälardalens företag och Östra Mellansveriges aktörer, tydliggöra de företagsstödjande initiativ som erbjuds för att snabba på förändringstakten och erbjuda fler företag i regionen tillgång till systemets utvecklingsmöjligheter. Projektet ska möta företagen där de står, motivera dem att följa med i teknikutvecklingen, erbjuda rätt utvecklingsinsats efter företagets egen	Projektets syfte ligger väl i linje med den regionala prioriteringen stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer i RUFS som även sammanfaller med Region Stockholms mål Region Stockholm ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion. Den bidrar även till genomförandet av regeringens ny-industrialiseringsstrategi Smart industri.	Förväntade resultat och effekter på kort respektive lång sikt är efter projektet enligt nedan: Starka relationer mellan industrifrämjande aktörer, lärosäten och industriella små samt medelstora företag i regionen. Företagen har fått bättre kännedom om främjandesystemet och dess erbjudande. Vidare har deltagande aktörer erhållit nya och än tydligare arbetssätt gentemot företagen. Högre teoretisk och metodkompetens hos projektets partners. Fler samarbeten mellan industri och akademi. Högre digitaliseringsgrad i regionens företag. Ökat och fördjupat nyttjande av regionens test/innovationsmiljöer. Tydligare positionering av regionen internationellt. Snabbare förändringstakt i regionens företag.

förmåga och samtidigt bygga företagets innovativa kapacitet.		
Kartläggning av hinder för företagare på landsbygden och i skärgården.	Kartläggningen utgör underlag till handlingsprogrammet till Landsbygds- och skärgårdsstrategin för Stockholmsregionen och bidrar till att uppfylla målen om att förbättra tillgängligheten, utveckla attraktiva och livskraftiga lokalsamhällen, stärka det lokala näringslivet samt att utveckla natur- kultur- och rekreationsvärden.	Kartläggningsinsatsen innehåller en sammanställning av enkätsvar från 131 företagare samt kompletterande djupintervjuer med företagare i Stockholms läns landsbygd och skärgårdssamhällen. Resultaten visar att de hinder som upplevts som störst för företagarna är tillgänglighet till infrastruktur, krav från offentliga myndigheter, låg tillgång till service samt höga arbetskraftskostnader. Kartläggningen utgör därmed ett viktigt underlag till Region Stockholms fortsatta arbete för att förenkla och förbättra företagarnas villkor och förutsättningar på landsbygden och i skärgården. Kartläggningsinsatsen lägger därmed grunden för såväl kort- som långsiktiga effekter inom nämnda områden.

1.2.3 Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor

Framtidens elproduktion i länet baseras allt mer på förnybara energikällor. För att klara större effektuttag och produktionsrelaterade svängningar i elproduktionen är det allt viktigare med storskaliga lagringsmöjligheter och en mer leveransstyrd elanvändning.

Under det övergripande målet; en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp, har arbetet med miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor under 2019 främst utgått från den regionala prioriteringen att utveckla klimat- och resurseffektiva regionala stadskärnor i RUFS 2050. Inom den regionala prioriteringen har arbete även pågått i Interreg Europe-projketet SmartEdge, vilket är ett samarbetsprojekt med sex andra storstadsregioner (se 1.2 Internationellt samarbete).

Region Stockholm har tagit fram en Klimatfärdplan inom vilken omställning av näringslivet är en viktig del. Den fortsatta utvecklingen av miljöteknikområdet, ett av Stockholmsregionens styrkeområden, är i detta sammanhang av betydande vikt.

Två större initiativ som påbörjats under 2019 är Elväg 73 samt Fordonsdalen, vilka beskriv mer utförligt nedan. Under året har även ett storregionalt samverkansarbete för att hantera kapacitetsbrist i elnätet påbörjats. Nedan följer ytterligare exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Kapacitetsbrist i elnät Under de senaste två åren har kapacitetsbristen i elnätet blivit en mycket het fråga. Inom Östra Mellansverige (ÖMS) riskerar nyetableringar av företag, nybyggnation av bostäder och infrastruktur att fördröjas på grund av detta. Regionerna i ÖMS gav under hösten Sweco i uppdrag att kartlägga nuläget inom regionerna, hur framtida behov kan se ut och vilka åtgärder som kan genomföras för att minska effekterna av kapacitetsbristen.	Mål 1 ”En tillgänglig region med god livsmiljö” à - delmål 1 ”Minst 22 000 bostäder per år behöver tillkomma”. Mål 3 ”En ledande tillväxt- och kunskapsregion” à - delmål 2 ”Antalet nystartade företag ska öka till 18 per 1000 invånare”. Mål 4 ”En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp - delmål 1 ”De årliga direkta utsläppen av växt-husgaser ska vara mindre än 1,5 ton per invånare och utsläppen av växt-husgaser ur ett konsumtionsperspektiv ska halveras.” - Delmål 2 ”Den årliga energianvändningen per invånare ska minska kontinuerligt till under 16 MWh, och regionens energi-produktion ska vara 100 procent förnybar.”	Kraftförsörjningsuppdraget kommer att redovisa en åtgärdslista med ett antal insatser som Regionerna kan genomföra från och med 2020 och två år framåt. Insatserna handlar bland annat om att öka kunskapen inom området kraftförsörjning, öka samverkan mellan relevanta aktörer samt öka dialogen mellan Regionernas transportbolag och elnätsföretag för att både kortsiktigt och långsiktigt planera för exempelvis införandet av elbussar.
Elvägspilot väg 73 Nynäshamn – Västerhaninge	- MÅL 3: En ledande tillväxt- och kunskapsregion och den regionala prioriteringen i RUFS 2050 att stärka	Region Stockholms roll i projektet håller på att utredas inför pilotens första fas.

Sträckan mellan Nynäshamn och Västerhaninge har blivit utvald till ett av nationella pilotprojekt för elvägar. Trafikverkets Program Elvägar utreder ett flertal områden som teknik, miljöeffekter, kraftförsörjning, drift, underhåll och regelverk. Även ägande och finansiering samt hur transportsektorn och enskilda transportörer påverkas är viktiga områden att belysa. Forsknings- och innovationsplattformen för elvägar finansieras av Trafikverket tillsammans med FFI (Fordonsstrategisk forskning och innovation). Inom de närmaste åren är planen att genomföra minst en pilot där hela kedjan, inklusive affärsmodeller testas. Sträckan ska vara omkring 20 km–30 km, på en lämplig plats i Sverige. Två kandidater, regionerna Örebro och Stockholm, förbereder nu med att ta fram vägplan för respektive sträcka. Flera tekniska lösningar för elväg kan bli aktuella. Olika tekniker kan vara bäst lämpade för skilda typer av trafik (slingor, slutna system eller fri trafik), topografi och områden (berg och dalar, stad eller landsbygd), liksom typ av fordon (bussar, arbetsfordon eller personbilar).	strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer genom samverkan med forskningsaktörer inom trafik- och transporter. - MÅL 4: En resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp och den regionala prioriteringen om att öka de eldrivna (person- och) varutransporterna genom ett väl genomfört pilotprojekt för elvägar.	På nationell nivå förväntas följande resultat från de samlade pilotprojekten: -Ett kunskapsunderlag kring användande, byggande, drift och underhåll av elvägar samt vilka effekter olika lösningar kan ge avseende utsläppsproblematiken. -Projektet studerar elvägar för tung godstrafik men elvägar har potential även för personbilar. - Kunskapsunderlag om teknik, miljöeffekter, kraftförsörjning, drift, underhåll, regelverk, ägande, finansiering och hur transportsektorn samt enskilda transportörer påverkas.

1.2.4 Tidigare insatser inom prioriteringen innovation och företagande som har gett resultat eller effekter under året

Eftersom detta är det första året som Region Stockholm innehar uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig är bedömning att denna rapportering ej är relevant för 2019.

1.3 Attraktiva miljöer och tillgänglighet

1.3.1 Attraktiva miljöer och tillgänglighet

Stadsplanering och utveckling av transportsystemet skapar förutsättningar att utveckla attraktiva miljöer och bra tillgänglighet. En god livsmiljö attraherar både boende, besökare och företag, som i sin tur bidrar till attraktiva och konkurrenskraftiga regioner och kommuner. En hållbar och långsiktig fysisk planering är därför en viktig förutsättning för regional tillväxt.

Fysisk regionplanering och regional utvecklingsplanering har pågått under lång tid i Stockholms län, vilket har lett till en samlad vilja och förståelse hos regionens aktörer att sammanväga rumsliga och icke-rumsliga utvecklingsfrågor på regional nivå. Regionens snabba befolkningstillväxt är positiv, men för även med sig stora utmaningar som kräver god framförhållning och bra samarbete mellan olika aktörer. I RUFS 2050 identifieras sex utmaningar, som alla - på olika sätt och i olika omfattning – kan kopplas till attraktiva miljöer och tillgänglighet.

Den rumsliga inriktningen i RUFS 2050 är central för den fysiska planeringen och beskrivs med sex rumsliga principer som sammanfattas i en målbild för länet och en för östra Mellansverige (ÖMS). De rumsliga principerna är även en viktig utgångspunkt för prioriteringar och avvägningar på plankartan och dess förhållningssätt. Här integreras såväl fysiska aspekter som tillväxtfrågor, exempelvis sker en samplanering av transportsystemet och bebyggelsestruktur för att skapa hållbara fysiska och transportsnåla samhällsstrukturer samt en minskad miljöpåverkan.
De rumsliga principerna och plankartan utgör en central del av den regionala utvecklingsplanen och vägleder kommuner och andra aktörer i den fysiska planeringen. Den rumsliga principen om att stadsutveckla i de bästa kollektivtrafiknära lägena är särskilt viktig och löper som en röd tråd genom RUFS 2050. Många aktörer jobbar redan i linje med detta, vilket kommer till uttryck i kommunernas översikts- och utbyggnadsplaner.

Region Stockholm har löpande kontakt med länets kommuner och andra centrala aktörer för att implementera och driva på genomförandet av RUFS 2050 samt dela erfarenheter om dess utmaningar. Region Stockholm stöttar regionens aktörer på olika sätt i detta arbete bland annat genom att belysa mellankommunala aspekter, ta fram olika planeringsunderlag, utveckla kunskap samt facilitera olika samverkans- och utvecklingsarbeten.

ÖMS 2050 är en process med syfte att samordna storregional planering i Östra Mellansverige. Samordningen mellan de sju län som ingår i ÖMS 2050 pågår för att utveckla väl sammanbundna och större funktionella regioner. Den rumsliga inriktningen för Stockholms län knyter an till den målbild och strategiska inriktning som är gemensam för samtliga län i hela Östra Mellansverige. Under 2019 har genomförandet av ÖMS 2050 stärkts genom att fyra delprojekt påbörjats. Nedan följer exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Rumslig inriktning i RUFS 2050 att stadsutveckla i de bästa kollektivtrafiknära lägena. Genom att bygga och förtäta i dessa lägen, som är utgångspunkten för den regionalt utpekade bebyggelse-strukturen i RUFS plankarta, skapas närhet och underlag för service och en attraktiv kollektivtrafik med hög turtäthet.	Denna rumsliga inriktning är central för att nå flera av de uppsatta målen i RUFS 2050 om en tillgänglig region med god livsmiljö, en resurseffektiv och resilient region, en ledande kunskapsregion samt en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region.	Prestation: Alla länets 26 kommuner relaterar i sina översiktsplaner till den utpekade bebyggelsestrukturen RUFS. Det finns en tydlig ambition att följa planens inriktning, men data saknas för årlig uppföljning. Under 2019 avslutades en dialogrunda hos alla länets kommuner. Region Stockholm har aktivt deltagit i nätverk och på evenemang för att sprida kunskapen om RUFS som vägledning för fysisk planering, bland annat på Business Arena, i olika branschnätverk och på nationella arenor/plattformar. -Effekter på kort sikt: Bredda kunskapen om innehåll och nytta med RUFS 2050 hos såväl tjänstepersoner som politiker i länets kommuner samt hos centrala aktörer. -Lägesuppdatering hos Region Stockholm om aktuella utbyggnadsprojekt i länets kommuner. Effekter på lång sikt: -Öka förståelsen för hur den regionala utvecklingsplaneringen samverkan med såväl kommunal/lokal planering som nationella mål och strategier.

		-dela erfarenheter och bygga samverkansformer för att hantera utmaningar på olika planeringsnivåer.
Kunskapsutveckling om attraktiva livsmiljöer i den regionalt utpekade bebyggelsestrukturen.	Genom att utveckla kunskap, arbetsformer och modellverktyg, kan Region Stockholm stötta de regionala aktörer som har en tydlig rådighet i arbete med att utveckla attraktiva miljöer och tillgänglighet. Många aktörer är delaktiga i hur bebyggelsen och transportsystemet utvecklas och måste samverka för att nå målen i RUFS 2050 om en tillgänglig region med god livsmiljö, en resurseffektiv och resilient region, en ledande kunskapsregion samt en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region.	Prestation: Alla länets 26 kommuner relaterar i sina översiktsplaner till den utpekade bebyggelsestrukturen RUFS. Många kommuner förtätar i stationsnära lägen, men data saknas för årlig uppföljning. Planering för utbyggnad av utbyggnad av kollektivtrafikens stomnät pågår i hög takt i linje med RUFS 2050. Region Stockholm utvecklar kunskap och analysmodeller för mer proaktiv planering av samhällsservice, som är en del av en attraktiv miljö. Effekter på kort sikt: -Ökad kunskap om samhällsservicens betydelse för en attraktiv livsmiljö -Ökad förståelse för rådighet, planering av och tillgång till några former av samhällsservice. -Bättre geografisk bild över tillgången till samhällsservice i länet Effekter på lång sikt: --Regionala behov av samhällsservice i ett 2050 perspektiv. -Bättre framförhållning och samverkan mellan regionens aktörer för att dela på gemensamma resurser. - Ökad mellankommunal samverkan om samhällsservice
Permanentning av cykelkansliet samt genomförande av den regionala cykelplanen.	Ett permanent cykelkansli och en regional cykelplan bidrar till att uppnå mål i RUFS 2050 om att styra mot ett transporteffektivt samhälle samt att utveckla klimat- och resurseffektiva attraktiva regionala stadskärnor.	Prestation: Region Stockholm har permanentat det regionala cykelkansliet, drivit på genomförandet av den regionala cykelplanen, gjort ett cykelbokslut samt utfört olika dialogmöten och nätverksträffar. Revidering av regional cykelplan har påbörjats tillsammans med länets kommuner och Trafikverket. -Effekter på kort sikt:

		påskyndat genomförandet av den regionala cykelplanen genom bland annat utföra stråkstudie. Påbörjat revideringen av cykelplaner genom fem målbilder med mera. -Effekter på lång sikt: Möjliggöra en ökad cykling i hela länet. Bidra till att uppnå delmålen i RUFS 2050 om att öka andelen cyklande och kollektivtrafikresenärer samt att skapa attraktiva livsmiljöer.
Stärkt genomförande av ÖMS 2050 (Östra Mellansverige).	Insatsen bidrar till att uppfylla i princip alla övergripande mål i RUFS 2050 samt mer specifikt det övergripande målet för det storregionala samarbetet i ÖMS, vilket är: Stärkt hållbar konkurrenskraft genom effektiv resursanvändning och samverkan i en storregional struktur som främjar den funktionella sammankopplingen inom ÖMS	Prestation: Inom ÖMS-samarbetet har samtliga fyra delprojekt påbörjats inom de prioriterade områdena för perioden 2018–2019. Delprojekten är Funktionella samband med fokus på nodstäderna, Kraftförsörjning för tillväxt och etablering, En digitaliserad planeringsprocess regionalt och storregionalt samt Uppföljning av delmål och indikatorer. Effekter på kort sikt: de fem formulerade inriktningarna och nio indikatorerna för uppföljning ger en tydlig ram för fortsatt storregional samverkan. Effekter på lång sikt: samverkan och fördelningen av delprojekt ger en god plattform för att nå uppsatta mål.
Connect Sweden 2017-2019 (delvis finansierat med 1.1). Connect Sweden är ett samverkansprojekt mellan näringslivet och flera offentliga organisationer. Syftet är att gemensamt verka för att förbättra internationella flygförbindelser till Stockholm och Sverige. Stockholmsregionens internationella tillgänglighet är mycket viktig för regionens internationella attraktivitet och för den ekonomiska, sociala och	Som ett led i genomförandet av RUFS 2050 avseende regionens internationella tillgänglighet har Region Stockholm engagerat sig i Connect Sweden. Projektet bidrar till målen i RUFS 2050 och särskilt till prioritering att stärka den internationella ställningen genom fler etableringar, besök och ökad internationell handel.	Projektet följer upp utvecklingen av Stockholms internationella tillgänglighet. Tillgängligheten mäts i direkt och indirekt tillgänglighet enligt modeller med data från linjetabeller. Tillgänglighet med flyg för Stockholmsregionen har ökat med 11 procent mellan 2016 till 2018. Kortsiktig effekt är att genom kunskapsunderlag stärka kompetensen hos berörda aktörer i syfte att långsiktigt öka den

kulturella utvecklingen. Region Stockholm ingår i projekts arbets- och styrgrupp samt har enligt avtal under 2019 förmedlat kunskapsunderlag i form av rapporter/utredningar.		internationella tillgängligheten till och från Stockholm. Under 2019 togs rapporten ”Direktflyg från Stockholm. Nya destinationer – behov och förutsättningar” fram. Långsiktig effekt är att stärka den internationella tillgängligheten till och från Stockholm.

1.3.2 Kommersiell och offentlig service

Arbetet med att främja tillgänglighet till kommersiell och offentlig service i hela Stockholms län samordnas i länets regionala serviceprogram. Ansvaret för det regionala serviceprogrammet för Stockholms län övergick den 1 januari 2019 till Region Stockholm. Serviceprogrammet bidrar till att bevara och utveckla tillgängligheten till service för invånare och näringsliv på landsbygden och i skärgården i syfte att skapa attraktiva platser att leva, bo och verka i. De prioriterade insatsområdena är tillgänglighet till dagligvaror, drivmedel, grundläggande betaltjänster samt samordnade lösningar för kommersiell och offentlig service.

Under 2019 har serviceprogrammets giltighetstid förlängts till 2020. Genom förlängningen har programmet utformats i enlighet med fastställda mål i RUFS 2050. Insatserna i programmet har under året fokuserats på att fördela det särskilda driftstödet till länets dagligvarubutiker i sårbara och utsatta områden. Att överta ett strategiskt dokument från en annan organisation innebär utmaningar, vilket inte minst handlar om att finna nya samverkanslösningar, arbetssätt och att skapa förståelse för vad som påverkat tillgängligheten till servicen i länet över tid.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Förlängning av Regionalt Serviceprogram 2014 – 2020.	Serviceprogrammet bidar till genomförandet av RUFS 2050 samt Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen.	Ett förlängt serviceprogram för Stockholms län har tagits fram. Samverkan mellan Region Stockholms och Länsstyrelsen i Stockholm har etablerats genom förlängningen av serviceprogrammet som även innehåller insatser som utförs av Länsstyrelsen.

		Effekter på kort och lång sikt: Serviceprogrammet ligger till grund för att i samtid bevara samt i förlängningen till största möjliga mån öka tillgängligheten till olika servicefunktioner.
Fördelning av det särskilda driftstödet.	Driftstödet bidrar till att bevara tillgängligheten till kommersiell service i serviceglesa områden.	Driftstödet har fördelats till 24 dagligvarubutiker i Stockholms läns landsbygd och skärgårdssamhällen. Effekter på kort och lång sikt: Driftstödet bidrar till att i samtid öka långsiktigheten hos butikerna samt att långsiktigt stärka tillgängligheten avseende kommersiell service på landsbygden och i Stockholms skärgård.
Besök i dagligvarubutiker som sökt driftstöd.	Besöken har bidragit till underlag för att kunna genomföra målen i det regionala serviceprogrammet.	Under besöken har verksamheten och deras utmaningar dokumenterats under processen med förlängningen av serviceprogrammet. Underlaget används för att sprida information om arbetet med tillgänglighet till service i länet samt att bidra till såväl kort- som långsiktig effektleverans enligt ovan.

1.3.3 Bredbandsutbyggnad

I arbetet med handlingsprogrammet till den regionala Landsbygds- och Skärgårdsstrategin har Region Stockholm lyft fram bredband som en delstrategi, kopplat till delmål om bredbandsutbyggnad i RUFS 2050. Intern samverkan har inletts med Regionledningskontorets enhet Strategisk IT med fokus på uppkoppling i hemmet för vård och omsorg.

Under första halvåret 2019 genomfördes bilaterala möten med regional bredbandskoordinators kommun- och näringslivskontakter i syfte att samla behovsbilden och stärka den regionala samverkan.

Regionen har under året samordnat genomförandet av Bredbandsforums ”Bredbandslyftet” i kommunerna Nynäshamn och Nykvarn samt gått in i Länsstyrelsens projekt ”Mer Digital i Stockholms skärgård”, vars uppgift är att mobilisera berörda kommuner i uppstartsfasen till att genomföra kompetenshöjande workshops för äldre.

Region Stockholm har även aktivt bistått Post- och telestyrelsen (PTS) arbete med att konkretisera ny modell för bredbandsstöd genom svar på remisser, samt deltagit i workshops och hearings. Vidare samordnade regionen det regionala programmet för länets byanät i anslutning till Byanätsforums nationella konferens den 10 oktober 2019.

Stockholmsregionens kvarstående bredbandsutbyggnad är spridd över länets samtliga 26 kommuner, vilket leder till utmaningar att mobilisera enskilda kommuner med redan hög anslutningsgrad. Vidare noteras ett stegvis och delvis avtagande marknadsintresse för att erbjuda fiber på landsbygden, vilket i kombination med svårigheter för vissa aktörer att sluta lokala markavtal är signaler om en minskad utbyggnadstakt. Annonserade bredbandsstöd räcker inte heller för den kvarstående utbyggnaden på landsbygden. Påbörjad, men försenad utbyggnad i tätortsnära landsbygd försvårar dessutom bedömningen om fortsatt utbyggnad. Nedan följer exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Bredbandslyft Nykvarn och Nynäshamn.	Ge kommunen hävstång att undanröja hinder för utbyggnad av fast och mobilt bredband (delmål 3 i RUFS)	Effekter på kort sikt är att kommunerna gör omtag på arbetet med sina bredbandsstrategier, vidare har en dialog med marknadsaktörer på politisk nivå påbörjats. På lång sikt kan insatsen säkra fortsatt digitalisering på landsbygden, Södertörn.
Uppföljning bredbandslyftet Norrtälje.	Ge kommunen hävstång att undanröja hinder för utbyggnad av fast och mobilt bredband (delmål 3 i RUFS)	Effekter på kort sikt är omstartad dialog mellan kommunen och marknadsaktörer (eget stadsnät, privat företag, byanät) samt kommunens mobiliserade ansökan om bredbandsstöd. Effekt på lång sikt är säkrad förutsättning för digitalisering på landsbygden, Roslagen.
Mer Digital Stockholms Skärgård.	Öka insikten om nyttorna med tillgång till fast och mobilt bredband.	Effekt på kort sikt är ett ökat intresse och trygghet för digitaliseringens möjligheter bland äldre i länets periferi.

		På lång sikt kan efterfrågan på digitala tjänster stärkas.

1.3.4 Tidigare insatser inom prioriteringen *Attraktiva miljöer och tillgänglighet* som har gett resultat eller effekter under året

Namn på insats och kort beskrivning	*Vilka resultat eller effekter har uppnåtts?*
Rumslig inriktning i RUFS 2050 såväl som i tidigare RUFS:ar samt plankartan med förhållningssätt. Dessa pekar ut hur planen rumsligt ska genomföras till år 2050. Detta är vägledande för främst kommunernas översiktsplanering men även för lokalisering av exempelvis infrastruktur, hälso- och sjukvård, näringsliv och teknisk infrastruktur.	Genomslag i kommunala översiktsplaner och utbyggnadsplaner, utveckling av regionala stadskärnor, inriktning i program och planer för transportsektorn och kollektivtrafikmyndighet mm
Se även 1.3.1	Se även 1.3.1

1.4 Kompetensförsörjning

1.4.1 Regionalt kompetensförsörjningsarbete

Region Stockholm påbörjade i januari 2019 arbetet med att identifiera det regionala kompetensförsörjningsarbetet inom det regionala utvecklingsansvaret. Den grundläggande ambitionen blev att under 2019 skapa en dialog- och samverkansstrukturstruktur som kopplar samman den strategiska kompetensförsörjningen med RUFS 2050 samt med *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 - 2020*.

Årets arbete har därmed till delar inneburit övergripande styrnings- och verksamhetsbeskrivande arbete syftande till att stärka det fortsatta regionala kompetensförsörjningsarbetet i regionen. Region Stockholm har i detta arbetat tätt tillsammans med olika projekt för att nå verksamhetens mål och löpande har olika informationsinsatser för nämndledamöter och politiska sekreterare genomförts. Under året har även flera samverkansarenor med olika aktörer i länet etablerats i syfte att stärka, såväl det pågående som framtida kompetensförsörjningsarbetet. Aktiviteter som genomförts under året är:

- Seminarieserie i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm har inletts.
- Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap.
- Projektägarskap av Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren och dess genomförande.

- En bättre matchning - storregionalt samarbete kring lärosätens utbildningsplanering.
- Samverkansprojekt med avgränsning regionalt yrkesvux för att bygga en dialog- och samverkansmodell för länets arbete med kompetensförsörjning inom Kompetensarena Stockholm.
- Arbetsgruppsdeltagande i framtagandet av Folkbildningsstrategin och Näringslivs- och tillväxtstrategin.
- Förstudie till Teknikcollege.
- Arrangemang av Demografidagen.

1.4.2 Mål för kompetensförsörjningsarbetet

För att möta mål och prioriteringar inom regionens kompetensförsörjningsarbete sker samverkan och dialog med berörda aktörer i hela regionen och i angränsande län. Utgångspunkter är arbetsmarknadens kompetensförsörjningsbehov samt de förutsättningar som finns för att individer och särskilda grupper ska få starkare fotfäste på arbetsmarknaden.

Samråd och dialog förs med regionala myndigheter, kommuner, arbetsmarknadens parter samt med statliga myndigheter inom kompetensförsörjningsområdet. Samsyn och samhandling är för Region Stockholm grundläggande arbetssätt i samarbetet med aktörer på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

För att kunna verka för en hållbar regional utveckling i länet är även Region Stockholms arbete med att ta fram kunskapsunderlag och analys om kompetensförsörjningens utmaningar centrala. Det handlar om att ta fram, samla upp och tillgängliggöra utbildnings- och arbetsmarknadsprognoser, kunskap om utveckling av sysselsättningen, utbildning och andra faktorer som påverkar målet om en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region.

Utöver målet om en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region arbetar Region Stockholm inom kompetensförsörjningsområdet med följande delmål i RUFS 2050.

- Förvärvsfrekvensen hos befolkningen mellan 20–64 år ska vara väl över 80 procent för både kvinnor och män och gapet mellan inrikes- och utrikes födda ska minska.

- Andelen gymnasieelever som inom tre år fullföljer utbildningen och får en gymnasieexamen ska vara högre än 80 procent, och

skillnaderna mellan gymnasieskolorna och länets olika kommuner ska minska.

Utöver dessa delmål i RUFS 2050 utgår kompetensförsörjningsarbetet även från två av de regionala prioriteringarna i RUFS 2050 enligt nedan. Arbetet med de regionala prioriteringarna följs upp i den årliga RUS-uppföljningen.

- Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden

- Stärka möjligheten för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete

1.4.3 Insatser utifrån framtagna analyser och prognoser

Under året har kunskapsunderlag i form av analyser för privat och offentlig sektors kompetensförsörjningsbehov sammanställts och gjorts tillgängligt. I arbetet har Region Stockholm samverkat med länets kommuner, närliggande regioner, Storsthlm, Myndigheten för yrkeshögskolan, Tillväxtverket, SCB och olika branscher som bygg, besöksnäring, handeln, transport, teknik/industri, IT samt telekommunikation. Nedan listas de insatser som har genomförts utifrån framtagna analyser och prognoser under året.

Namn på insats och kort beskrivning	***Insatsens bidrag till fastställda mål***	***Resultat och effekter***
• **Analysrapport av *arbetsmarknadsprognoser inom fyra branscher.*** • **Analysrapport om *Efterfrågan, pension och rekrytering inom tillverkningsindustrin.*** • **Analysrapport om *Kompetensförsörjning i landsbygden i Stockholms län.*** • **Analysrapport *Kompetensförsörjning i Stockholmsregionen.*** • **Analysrapport *Kompetensförsörjning inom*	Analysrapporterna bidrar till RUFS 2050 långsiktiga mål om *en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region* och en ledande tillväxt- och kunskapsregion. Rapporterna svarar också mot de regionala prioriteringarna fram till 2026 om att *ta till vara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden* och *stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete.*	Effekt på kort sikt är att Region Stockholm har tagit ansvaret att förse länet med regionala kunskapsunderlag. Effekt på lång sikt är att aktörer inom Stockholms län tillhandahålles kontinuerligt kunskapsunderlag till att planera utbildnings- och arbetsmarknadsrelaterade insatser.

IT och telekombranschen inom Stockholm län.		

1.4.4 Validering på regional nivå

I samverkan med StorSthlm har arbetet med att etablera effektiva strukturer för validering i Stockholms län påbörjats. I ett första steg görs en analys av valideringsbehovet i länet syftande till framtagande av förslag på ändamålsenliga strukturer, modeller och metoder för validering i Stockholms län. Under året har Region Stockholm deltagit på olika kunskapsseminarier som arrangerats av bland annat Valideringsdelegationen och det Nordiska nätverket för vuxnas lärande.

Namn på insats och kort beskrivning	***Insatsens bidrag till fastställda mål***	***Resultat och effekter***
Samverkan och dialogmöten med Storsthlm.	Samverkan och dialog med Storsthlm är en förutsättning till att etablera effektiva strukturer för validering i länet. Insatsen svarar på RUFS 2050 långsiktiga mål om *en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region* och en ledande tillväxt- och kunskapsregion samt också mot de regionala prioriteringarna fram till 2026 om att *ta till vara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden* och *stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete.*	På kort sikt är effekten en förstärkt samverkan mellan Region Stockholm och länets kommuner. Effekten på lång sikt är en hållbar struktur för validering i Stockholms län som gynnar individer och samhället.

1.4.5 Regionalt yrkesvux inom kommunal vuxenutbildning

Samordning av regionalt yrkesvux sker inom ramen för ESF-projektet Kompetensarena Stockholm. Syftet är att utveckla en hållbar modell avseende struktur och arbetssätt för kunskapsbaserad dialog om regionens kompetensförsörjning med fokus på yrkesinriktad vuxenutbildning. I egenskap av projektägare samt regionalt utvecklingsansvarig samordnar Region Stockholm arbetet med Storsthlm, Arbetsförmedlingen och Stockholms stad. Inom ramen för Kompetensarena Stockholm involveras även flera aktörer i arbetet med yrkesvux. Dessa är bland annat representanter från länets 26 kommuner, branschorganisationen Sveriges byggindustrier, Visita, Transportföretagen, Handelsrådet, Industriarbetsgivarna och Teknikföretagen.

När det gäller utmaningar är dessa primärt kopplade till att finna strukturer och arbetssätt i rollen som utvecklingsansvarig aktör, vilket inte minst är viktigt i samverkan med dem som ansvar för utbudet. Nedan listas aktuella insatser inom detta område.

Namn på insats och kort beskrivning	***Insatsens bidrag till fastställda mål***	***Resultat och effekter***
Advisory board med kommunkluster och branscher, genomfördes 21 mars, 16 april, 14 maj, 18 juni, 17 september & 23 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Mobilisering av kommunkluster samt branscher. På lång sikt ska effekten vara bättre matchning av utbud och efterfrågan
Framtagande av analysrapporterna *"Arbetsmarknadsprognoser inom fyra branscher"* och *"Efterfrågan, pension och rekrytering inom tillverkningsindustrin"* inklusive frukostseminarium 28 november	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Effekterna är ökad kunskap om området utifrån projektets fem pilotbranscher med fokus på yrkesvux.
Regionalt yrkesvux & branschforum, 3 april, 6 september och samråd 26 november	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Mobilisering av kommunkluster samt branscher. På lång sikt ska effekten vara bättre matchning av utbud och efterfrågan
Högnivåmöte 25 september med representanter från politiska beredningsgrupper, Svenskt Näringsliv, LO, Handelskammaren mfl.	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Yrkesvux i kontexten av kompetensförsörjningsutmaningarna och få upp frågan högt på agendan
Studiebesök Vercity Nacka 24 april, Region Gävleborg 26 augusti och Region Skåne 3-4 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Inspiration och kunskap för vårt utvecklingsarbete med yrkesvux
Dragning av Kompetensarenan och arbetet med yrkesvux för nämnden. Dragning av Kompetensarenan och arbetet med yrkesvux för Tillväxt- och regionplanenämnden 29 augusti samt Beredningen för regional attraktionskraft 11 september.	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Förankring med politiken.
Workshop med Diskrimineringsombudsmannen om horisontella principer 5 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Kunskap om bland annat diskrimineringsgrunderna
Dragning av Kompetensarenan och arbetet med yrkesvux för Strukturfondspartnerskapets ordförande och sekreterare 8 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Presentation av projektets syfte, mål, nuläge och progression

Programråds- och Syvkonferens 10 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Presentation av projektets syfte, mål, nuläge och progression med särskilt fokus på att involvera studie- och yrkesvägledare i arbetet
Dragning av Kompetensarenan och arbetet med yrkvux för ESF-rådet i Stockholm 30 oktober	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Presentation av projektets syfte, mål, nuläge och progression
Ansökan om förstudie för att inrätta Teknikcollege i regionen, hösten 2019	RUFS 2050/RUS: Ta tillvara på kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden	Mobilisering av kommunkluster vux 5 samt branschen. Bättre matchning av utbud och efterfrågan

1.4.6 Etablering av lärcentrum

I arbetet med att ta fram effektiva strukturer för validering är det viktigt att ta hänsyn till olika lärcentras erfarenheter och hur de kan bidra i denna fråga. Nynäshamns-, Norrtälje-, Järfälla, Upplands-Bro kommun har samrått med Region Stockholm inför deras ansökan om statsbidrag enligt Förordning (2017:1303) om statsbidrag för lärcentrum. Nedan listas de insatser som har genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	***Insatsens bidrag till fastställda mål***	***Resultat och effekter***
Samråd inför ansökan om statsbidrag till lärcentra med Nynäshamns-, Norrtälje-, Järfälla, Upplands-Bro kommun	Insatsen svarar på RUFS 2050 långsiktiga mål om *en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region* och en ledande tillväxt- och kunskapsregion samt också mot de regionala prioriteringarna fram till 2026 om att *ta till vara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden* och *stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete.*	Samrådande kommuner kan söka statsbidrag enligt Förordning (2017:1303) om statsbidrag för lärcentrum. Det övergripande målet för kommunerna och den kortsiktiga effekten är att öka förutsättningarna för dem med låg utbildningsbakgrund varav många nyanlända att komma vidare till gymnasienivå och eftergymnasial nivå. På längre sikt är effekten att bidra till ökad kunskap, kompetens bland dem med låg utbildningsbakgrund.

1.4.7 Tidigare insatser inom prioriteringen *Kompetensförsörjning* som har gett resultat eller effekter under året

Uppdraget om kompetensförsörjning är nytt för Region Stockholm sedan 1 januari 2019. Under 2018 förberedde dock tjänstepersoner inom Region Stockholm övertagandet av det nya uppdraget genom att delta på kompetenshöjande insatser som exempelvis kompetensförsörjningsdagarna. Vidare genomfördes intervjuer med personal på Länsstyrelsen i Stockholm som hade uppdraget sedan tidigare.

1.5 Internationellt samarbete

Nedan följer en sammanställning av insatser inom vilka internationellt samarbete har använts som verktyg för att genomföra och driva arbetet med omnämnda prioriteringar i den nationella strategin. Under varje rubrik följer en kortfattad beskrivning av respektive insats.

Global och EU Integrerad i vardagen

Under de senaste tre åren har ett långsiktigt utvecklingsarbete genomförts för att integrera det internationella arbetet i den regionala utvecklingsplaneringen. Denna insats har haft särskilt fokus på EU-relaterade organisationer inom vilka Region Stockholm är representerad. Syftet har varit att använda Region Stockholms representation i dessa organisationer mer strategiskt och till tydligare stöd för det regionala utvecklingsarbetet. Ett exempel är att synpunkter som Region Stockholm lämnar till EU-kommissionens olika samrådsprocesser samtidigt ska kunna användas i berörda EU-relaterade organisationer som Region Stockholm deltar eller är medlem i. Allt för att säkerställa samstämmighet och ökad synlighet i olika positionspapper.

Cohes3ion

För att utbyta erfarenheter och påbörja en regional process avseende flernivåstyrning för kartläggning, utveckling och implementering av strategier för smart specialisering beviljades Region Stockholm i augusti 2019 medverkan i Interreg Europe-projektet Cohes3ion. Ansökan insändes under 2018 av länsstyrelsen, som dåvarande RUA och ansvarig för strukturfondspartnerskapets sekretariat i Stockholm. Cohes3ion-projektet ska stödja genomförande av nuvarande regionalfondsprogram och bidra till framtagande av den regionala Näringslivs- och tillväxtstrategin och ett operativt program för regionalfonden 2021–2027 (kommande regeringsuppdrag), i enlighet med DG Regions förhandskrav på smart specialisering (RIS3). Under 2019 medverkade Region Stockholm vid ett

kick-offmöte inom projektet Cohes33ion i Bilbao och projektet har presenterats för Region Stockholms Innovations- och utvecklingsutskott samt för Strukturfondspartnerskapet. Se även 1.2.1.

METREX
Inom METREX har Region Stockholm varit värd för en peer-review i syfte att få in erfarenheter och synpunkter från andra storstadsregioner i framtagandet av RUFS 2050.

Nordiska skärgårdssamarbete
Region Stockholm deltar i det nordiska skärgårdssamarbetet för att främja ett gränsöverskridande samarbete och kontakter i Sveriges, Ålands och Finlands skärgårdar. Deltagande skärgårdarna står inför liknande samhällsutmaningar, med bland annat avfolkning, bristande infrastruktur och samhällsservice. Stockholms skärgård är en viktig del av Stockholmsregionens attraktionskraft och arbetet inom Nordiska skärgårdssamarbetet stärker möjligheterna till att kunna bo och verka i Stockholms skärgård.

Baltic Sea Commission och CPMR
Region Stockholm är medlem i Baltic Sea Commission (Östersjökommissionen) som är ett av sex makroregionala kommissioner inom Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR). CPMR har totalt ca 160 medlemsregioner och företräder ca 200 miljoner EU-medborgare. Fokusområden för Östersjökommissionen och CPMR är maritima frågor, transport och tillgänglighet samt klimat och energi. Centralt driver CPMR även frågor som berör sammanhållningspolitik och migration. För närvarande är Region Stockholm politiskt representerad i presidierna till Östersjökommissionens styrelse, den maritima arbetsgruppen samt transportarbetsgruppen. Arbetet med Östersjökommission och CPMR är en integrerad del av det regionala utvecklingsarbetets flernivåsamverkan under syftet att påverka EU-beslut och processer i ett tidigt skede. Genom CPMR lämnar Region Stockholm synpunkter på CPMR-gemensamma positionspapper och deltar i direkta dialoger med EU-kommissionens olika generaldirektorat. Därigenom har Region Stockholm aktivt bidragit till, och påverkat, processer på EU-nivå viktiga för det regionala utvecklingsarbetets förutsättningar och möjligheter. Exempel på detta är EU-kommissionens förslag till förordningen för kommande strukturfonder, EU:s långsiktiga klimatstrategi, förordning och riktlinjer för utbyggnad av TEN-T samt revidering av handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen.

Central Baltic programkommittéer
Region Stockholm deltar i genomförandet av programmet genom representanter i styr- och övervakningskommittén från och med 2019.

Genom deltagandet i kommittéerna och programmets fyra prioriteringar har Region Stockholm möjlighet att bidra till samtliga fyra mål i RUFS 2050. Programmets fyra prioriteringar är enligt nedan:

1. Competitive economy
2. Sustainable use of common resources
3. Well-connected region
4. Skilled and socially inclusive region

Även programmets horisontella målområden bidrar till målen i RUFS 2050. Programmets fyra målområden är enligt nedan:

- -Sustainable development
- -Equal opportunities and non-discrimination
- -Equality between men and women
  -Low-carbon economy
- Information and communication technology

De förväntade effekterna på kort och lång sikt är att;
- fler aktörer från Stockholmsregionen lämnar in ansökningar till Central Baltic programmet,
- genom deltagandet i styr- och övervakningskommittéerna får mål och prioriteringar i RUFS 2050 genomslag i projekten samt i planeringen av den kommande programperioden 2021 - 2027.

Stockholmsregionens Brysselkontor
Tillsammans med Stockholms stad och Storsthlm är Region Stockholm huvudägare till Stockholmsregionens Brysselkontor. Samverkan med Brysselkontoret har främst fokus på EU-agendans aktuella frågor, vidare bidrar kontoret till att anordna möten för att möta andra regioner och representanter för EU-kommissionens olika generaldirektorat.

Nedan följer en sammanställning och beskrivning över insatser som genomförts inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen.

BSC technical paper EUSBSR
Som medlem i Baltic Sea Commission har Region Stockholm deltagit i en arbetsgrupp med syfte att diskutera revideringen av handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen. Arbetet resulterade i det gemensamma

ställningstagande *Input Paper to the EUSBSR Revision Process* som antogs av medlemsregionerna i juni 2019 på kommissionens årsmöte i Gdansk. Ställningstagandet har skickats till ansvariga aktörer för revideringen av strategins handlingsplan.

Sustainable Tourism
Inom ramen för arbetet i den maritima arbetsgruppen har Region Stockholm påbörjat arbetet med att arrangera ett internationellt seminarium för hållbar turism i Östersjöregionen. Syftet med seminariet är att föra dialog om erfarenheter och skapa kontakter inom Östersjöområdet. Seminariet ska samarrangeras med Nordiska skärgårdssamarbetet och dialog förs även med strategins Policy Area Tourism. Arbetet med fokusområdet hållbar turism görs inom ramen för CPMR, BSC, Maritima arbetsgruppen och ligger i linje med EU:s strategi för Östersjöregionen mål 3, Öka välståndet.

Seastop (Central Baltic Interreg)
Seastop är ett Central Baltic Interreg projekt med samfinansiering från Region Stockholm som syftar till att förbättra servicen i 21 gästhamnar i skärgården. Projektet ökar kapaciteten och kvalitén i gästhamnarna och projektet gör även infrastrukturinvesteringar i hållbar turism. Seastop arbetar för målet att rädda havet och delmålen om rent vatten samt att förbättra samarbetet för en god havsmiljö. Projektet bidrar även till målet om ökat välstånd genom satsningen på mer klimatanpassad turistnäring. Genom att projektet marknadsförs som ett internationellt nätverk av gästhamnar uppfylls även målet om att länka samman människor i regionen.

Retrout (Östersjöprogrammet)
Projektet Retrout finansieras genom Östersjöprogrammet med samfinansiering från Region Stockholm och syftar till att utveckla sportfisket av torsk till ett hållbart fiske riktat mot turister. Projektet har en nära koppling till Östersjöstrategins mål om att rädda havet och att Östersjön ska ha en rik och levande biologisk mångfald. Projektet möjliggör även en förlängning av turistsäsongen, vilket ökar försörjningsmöjligheterna inom besöksnäringen. Retrout bidrar därigenom till målet om ökat välstånd och Europa 2020 strategin.

Baltic Wings (Central Baltic Interreg)
Projektet Baltic Wings utvecklar fågelskådning som besöksnäring och möjliggör en förlängning av turistsäsongen i skärgården. I projektet samverkar parterna för att uppfylla Östersjöstrategins delmål om att öka

regionens globala konkurrenskraft. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för entreprenörskap inom besöksnäringen och därigenom bidra till att fler kan bo och försörja sig i skärgårdens glesbygd.

Nedan ges exempel på ytterligare insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
EV Energy Interreg Europe-projekt som finansieras till 85% av ERDF. Partners: Green IT Amsterdam (NL) – lead partner Barcelona Chamber of Commerce (ES) Flevoland Province (NL) Region Stockholm (SE) Kaunas University (LT) Lazio organisation of municipalities (IT) Rome city (IT)	Region Stockholm medverkar i Interreg Europeprojektet EV Energy som pågår 2017-2021, som en av sju partners. Inom Stockholmregionen ska projektet bidra till långsiktiga och kortsiktiga klimatrelaterade mål RUFS 2050 samt till att genomföra den regionala prioriteringen ”Öka de eldrivna person- och varutransporterna”. Länsstyrelsen och Energikontoret Storsthlm medverkar som regionala stakeholders.	Planeringsfasen (fas I) har genomförts i projektet och projektet har gått in i implementeringsfasen (fas II). Region Stockholm har genomfört sina åtaganden och rapporterat in till Interrg Europe. En Action Plan för att öka de eldrivna person- och varutransporterna i Stockholmsregionen har tagits fram i samverkan med Länsstyrelsen Stockholm och Energikontoret Storsthlm. På kort sikt förväntas projektet bidra till ökad kunskap om elektrifiering och omställning av transportsektorn i Stockholmsregionen. På lång sikt är projektet en del i att uppfylla målen om att minska transportsektorns utsläpp med 70 % till 2030 (nationellt mål).
SmartEdge Interreg Europe-projekt som finansieras till 85% av ERDF. Partners: Akershus County Council (NO) – lead partner Brandenburg Ministry for Economic Affairs and Energy (DE) Barcelona Metropolitan Area (ES) Innovhub-SSI Milano (IT) Krakow Metropolis Association (PL) Ilfov County Council (RO) Ministry of Environment in Romania (RO)	Region Stockholm medverkar i Interreg Europeprojektet SmartEdge som pågår 2018-2022, som en av åtta partners för att bidra till att genomföra den regionala prioriteringen ”Utveckla klimat- och resurseffektiva regionala stadskärnor”. Kommunerna i nätverket för regionala stadskärnor medverkar som regionala stakeholders.	Projektet har kommit igång och befinner sig fortfarande i planeringsfasen (fas I). Totalt tre projektmöten/konferenser har genomförts, den första i Akershus (sept 2018) med tema ”Multilevel governance”, den andra i Bukarest (april 2019) med tema ”Participatory planning” och den tredje i Potsdam (september 2019) med tema ”Renewable energy production”. På kort sikt förväntas projektet bidra till ett ökat engagemang för att arbeta med energieffektiva och klimatsmarta lösningar vid utvecklingen av de

		regionala stadskärnorna i Stockholmsregionen. På lång sikt är projektet en del i att uppfylla målen om att minska de klimatpåverkande utsläppen med ca 50 % till 2030 (delmål i RUFS 2050).

1.5.1 Tidigare insatser inom prioriteringen *Internationell samverkan* som har gett resultat eller effekter under året

Eftersom 2019 är Region Stockholms första år som regionalt utvecklingsansvarig påbörjades inga insatser i linje med detta uppdrag under 2018 eller tidigare.

4 Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Anslag 1:1 ska bidra till genomförandet av RUFS 2050 och utveckling i samtliga delar av länet. I granskandet av projektansökningar sker alltid en bedömning av den regionala nyttan samt hur väl insatsen anses bidra till att uppnå målen i RUFS 2050. Initialt bedöms även om insatsen är inom ramen för regeringens prioriteringar i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 - 2020*. Region Stockholm har även med hänsyn till Stockholmsregionens storlek och anslagets omfattning gjort bedömningen att anslag 1:1 bidrar till störst regional nytta genom att användas till projektverksamhet.

Under 2019 har Region Stockholm haft begränsade möjligheter att påverka fördelningen av anslaget då en stor del bestått av projekt som övertagits från länsstyrelsen. Det anslag som har fördelats har dock uteslutande gått till projektverksamhet. Region Stockholm har inte haft en utarbetad finansieringsstrategi för användningen av anslag 1.1 under 2019, men kommer att utarbeta en strategi under 2020.

Under 2019 har flera projektansökningar till det regionala respektive det nationella strukturfondsprogrammet genomförts med medfinansiering från anslag 1:1. På så sätt har anslaget bidragit till att uppnå målen i strukturfondsprogrammet. Ett viktigt syfte med anslaget är att möjliggöra för regionens aktörer att medverka i regionala strukturfondsprogram. Målen i det regionala strukturfondsprogrammet ligger väl i linje med RUFS 2050.

När det gäller koppling till målen för de territoriella samarbetsprogrammen har Region Stockholm medfinansierat två samarbetsprojekt inom ramen för Interreg-programmet Central Baltic med 1:1 medel: Baltic Wings (01.01.2018 - 31.12.2020) och Seastop (01.12.2017 - 30.11.2020).

Genom projekten bidrar aktörerna från Stockholmsregionen till målen i det territoriella samarbetsprogrammet Central Baltic inom de tematiska områdena om hållbar resursanvändning (P2 Sustainable use of common resources) och om väl sammanlänkad region (P3 Well-connected region).

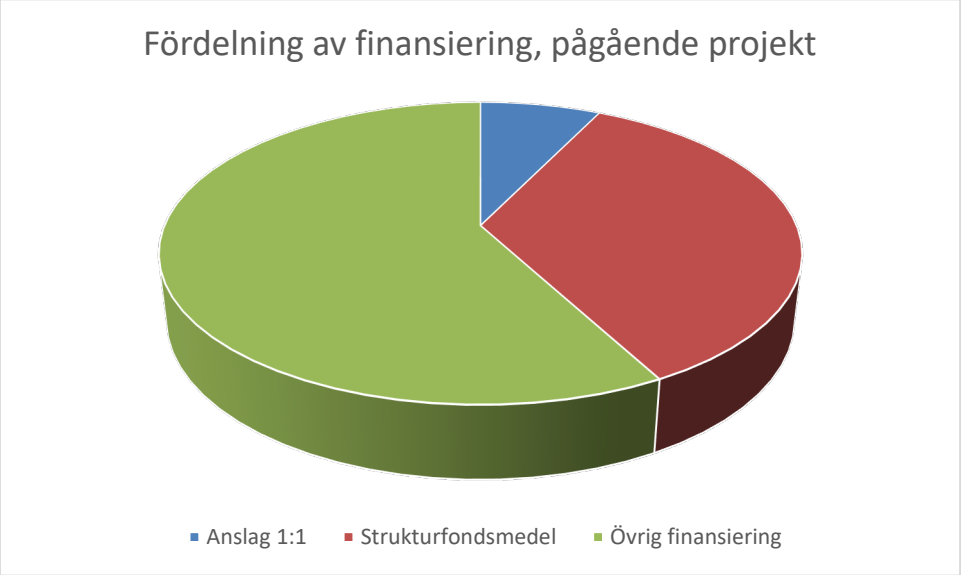
Specifikt bidrar projekten till programmålen om att utveckla hållbara turistattraktioner genom att ta vara på programområdets natur- och kulturella resurser (Specific Objective: 2.1. Natural and cultural resources developed into sustainable tourist attractions) och att förbättra tjänster i

befintliga små hamnar för att förbättra lokal och regional rörlighet samt bidra till turismutveckling (Specific Objective: 3.2. Improved services of existing small ports to improve local and regional mobility and contribute to tourism development).

Se även 1.5 för en mer utförlig beskrivning av projekten.

Region Stockholms ambition är att anslaget 1:1 ska fungera som en hävstång i det regionala tillväxtarbetet och därigenom attrahera, möjliggöra och växla upp satsningar samt initiativ som bidrar till regionens utveckling. Medfinansieringen kommer ifrån en stor mängd aktörer i regionen, såväl privata som offentliga. Av de pågående projekten 2019 ser fördelningen av finansiering ut som följer:

- Anslag 1:1: 7 %
- Strukturfondsmedel: 35 %
- Övrig finansiering: 58 %

3 Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer

3.1 Samverkan med länsstyrelsen

Den 1 januari 2019 blev Region Stockholm regionalt utvecklingsansvarig för Stockholms län. I den process som föregick det nya uppdraget var ett nära samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm nödvändigt för att tydliggöra roller och ansvar inom de områden som tillväxtansvaret innefattar. Sedan tidigare finns en väl etablerad dialog inom ramen för exempelvis landsbygds- och skärgårdarbetet samt den regionala fysiska planeringen. Allt för att utbyta kunskap mellan organisationerna samt bidra till en tydlighet gentemot andra aktörer.

Under året har Region Stockholm haft löpande samverkan med länsstyrelsen, specifikt inom flera ämnesområden och processer som går att härleda till bland annat insatser inom utbildning och kompetensförsörjning, näringsliv, samhällsplanering och jämställdhet (se även avsnitt 4.2). Exempel på processer där Region Stockholm och länsstyrelsen samverkar är bland annat

- Tidiga dialoger om bostadsförsörjningsprogram för att sprida kunskapsunderlag som tagits fram med bäring på bostadsmarknadens funktionssätt.
- Handlingsprogram till landsbygds- och skärgårdsstrategi (se avsnitt 1.1.3).
- Gemensamt framtagande av handlingsprogram för länets livsmedelsstrategi.
- Seminarieserie om kompetensförsörjning.
- Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap i samverkan med Stockholms universitet.
- Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren i samarbete med Stockholm stad, Nyföretagarcentrum och Arbetsförmedlingen.

När det gäller gemensam finansiering med länsstyrelsen har detta skett i en rad frågor och projekt. Nedan lyfts ett urval av exempel.

- Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap i samverkan med länsstyrelsen i Stockholm och Stockholms universitet.

- Utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren i samarbete med Stockholm stad, länsstyrelsen i Stockholm, Nyföretagarcetrum och Arbetsförmedlingen

På en övergripande nivå förväntas samverkan med länsstyrelsen medföra att den viktiga samordningen säkerställs i en lång rad frågor. Samordningen mellan de regionala aktörerna bidrar till förankring av RUFS 2050 och ett förstärkt genomförande av efterföljande processer. Exempel på resultat som samverkan med länsstyrelsen förväntas bidra till är:

- *Bazaren* – Huvudsyftet med Bazaren är att skapa möten som ökar deltagarnas möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden. Alla är välkomna till Bazaren, men för utrikesfödda och för ungdomar som saknar kontaktnät på arbetsmarknaden förväntas mässan fylla en särskilt viktig funktion.

- *Tidig dialog om bostadsförsörjningsprogram* – Region Stockholm bidrar med kunskapsunderlag som löpande tas fram i bostadsfrågan. Medverkan i de tidiga dialogerna förväntas bidra till kommunernas bostadsförsörjningsarbete och i förlängningen till bostadsförsörjningen i länet.

- *Samverkansprojekt kring utveckling av socialt entreprenörskap*. Målet med projektet är att sociala företag och sociala entreprenörer lyfts som en resurs och synliggörs för den samhällsnytta som de bidrar med gällande exempelvis affärsmässiga relationer med offentligheten och näringslivet i Stockholmsregionen. Visionen är att sociala innovationer, sociala entreprenörer och sociala företag ska bidra till att lösa samhällsutmaningar i Stockholmsregionen genom att skapa och skala upp hållbara samarbeten och affärsmöjligheter mellan kunder och utförare.

- *Samverkan i framtagande av handlingsprogram till Landsbygds- och skärgårdsstrategin* förväntas resultera i ett förstärkt och samordnat genomförande. Samverkan förväntas även synliggöra och hantera kopplingar till andra relevanta styrdokument samt pågående processer.

3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter

Samverkan med statliga myndigheter sker löpnade och inom en bred flora av Region Stockholms arbetsområden. I urval har samverkan bedrivits med bland annat Tillväxtverket, Trafikverket, Arbetsförmedlingen,

Jordbruksverket, Energimyndigheten. Samverkan sker också inom forskning och utveckling tillsammans med lärosätena i länet. Exempel på processer där samverkan skett med statliga myndigheter är:

- Revidering av den regionala cykelplanen.
- Trafikverkets elvägspilotprojekt på väg 73 (se avsnitt 1.1.7).
- Kompetensarena Stockholm (se avsnitt 1.4).
- Bazaren (se avsnitt 1.4).
- STHLM Global (se avsnitt 1.1.6).
- Connect Sweden (se avsnitt 1.3.1).
- Forskningssamverkan med SU och KTH där Region Stockholm bidrar med forskningsmedel.

Medfinansiering sker bland annat inom Bazaren och Kompetensarena Stockholm. Medfinansiering sker dels genom arbetstid och dels genom nyttjande av 1:1 medel. STHLM GLOBAL finansieras av Tillväxtverket och Elvägspiloten på väg 73 i huvudsak av Trafikverket, där Region Stockholm i första hand bidrar med arbetstid.

Förhoppningen är att samverkan med statliga myndigheter ska bidra till ett förstärkt genomförande av RUFS 2050 och ställda mål inom de insatser där samverkan sker. Samverkan med akademin förväntas leda till ökad kunskap om frågor som är relevanta och kan nyttjas i arbetet med regional utveckling.

3.3 Samverkan med kommuner

Länets kommuner har en central roll i arbetet med det regionala utvecklingsuppdraget. Det handlar bland annat om näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, samhällsplanering, infrastruktur och kollektivtrafik.

Den 7 mars genomförde Region Stockholm konferensen Kick-off Stockholmsuppdraget, vilket var en Kick-off konferens för Region Stockholms nya uppdrag. Konferensen genomfördes på temat hur Region Stockholm tillsammans med regionala aktörer kan skapa goda förutsättningar för att stärka Stockholmsregionen. Under året har Region Stockholm arbetat vidare med att utveckla dialogen med - inte minst - kommunerna i länet samt sökt att säkerställa att Region Stockholm talar med en röst i kontakt med länets kommuner (se avsnitt 1.1.2).
Det finns en rad exempel på processer där länets kommuner varit inblandade under året. Bland annat deltog kommuner och andra aktörer med inspel på det framtida regionala tillväxtarbetet inklusive

sammanhållningspolitiken. Det sker också löpande samverkan inom ramen för arbetet med RUFS 2050 och *Cykelkansliets* verksamhet.

Dessutom genomfördes två *Kommunkontaktmöten* med syfte att sprida kunskap och driva dialog med berörda kommuner samt med Region Stockholm. Teman för Kommunkontaktmötena under 2019 var:

- Tillgång till samhällsservice – hur ska allt få plats?
- Kraftförsörjning – vad krävs för att elen ska räcka till?

Under året har vidare arbetet med *handlingsprogram för landsbygd- och skärgård* samt en *tillväxt- och näringslivsstrategi* påbörjats, inom vilka regionens kommuner är naturliga samverkansparter.

Kommunerna Botkyrka och Huddinge deltar också i arbetet med den regionala stadskärnan Flemingsberg (se avsnitt 1.1.5)

Nomineringen av Stora Turismpriset 2019 gjordes i samarbete med Visit Stockholm, Stockholm stad.

Under 2019 har olika projekt och aktiviteter samfinansierats med länets kommuner. Några exempel är:

- Stockholm Archipelago finansieras gemensamt av bland annat åtta kommuner.
- Connect Sweden finansieras bland annat av Stockholms Business Region, Stockholm stad.
- Se 1.1.6 för närmare beskrivning av Stockholm Archipelago och Connect Sweden.

Avslutningsvis är viktigt att framhålla kommunernas, i flera avseenden, avgörande betydelse för genomförandet av Rufs 2050. Kommunernas kännedom om, och uppslutning bakom, den regionala utvecklingsplanen och dess processer förväntas därmed leda till ett förstärkt genomförande av RUFS 2050.

3.4 Samråd med organisationer

Region Stockholm och Skärgårdsstiftelsen samverkar inom olika aktiviteter och projekt kopplat till framförallt besöksnäring och skärgårdsutveckling. Skärgårdsstiftelsen ingår, bl.a. som finansiär, i samverkansprojektet Stockholm Archipelago. För beskrivning av projektet samt dess resultat hänvisas till 1.1.6 samt 1.3.1.

3.4 Samråd med näringsliv

För att lösa olika samhällsproblem och för att säkerställa en hållbar utveckling av Stockholmsregionen är näringslivet en mycket viktig samarbetspartner. Nedan följer en listning och beskrivning av de områden eller processer där Region Stockholm samrått med näringslivet. När det gäller frågan om resultat vill Region Stockholm framhålla att det inom de allra flesta områden under det regionala utvecklingsuppdraget sker samverkan med näringslivet för att säkerställa att deras perspektiv och kompetens tillvaratas. Ingen finansiell finansiering har förekommit, däremot bidrar näringslivet med tid och kompetens.

- *RUFS 2050-arbetet*
  I arbetet med att ta fram den regionala utvecklingsplanen RUFS 2050 skedde flera samråd med näringslivet. Dels var flera näringslivsorganisationer och företag med i arbetet genom bl. a runda-bords-samtal, seminarier mm och dels skickade de in remissvar. Efter att RUFS 2050 antagits har olika representanter från regionens näringsliv velat diskutera vidare och under 2019 har flera diskussioner och presentationer gällande RUFS 2050 genomförts med olika företag och näringslivsorganisationer.

- *STHLM GLOBAL Export Summit*, ett företagsevent för inspiration, nätverkande och rådgivning av de företagsfrämjande aktörerna. 123 företag från Stockholmsregionen anmälde sig till eventet.

- *Life Science-strategin*- tex problemlösarkonferens i samverkan med akademi, profession och näringsliv.

- *Fordonsdalen*- flera företag stödjer projektansökan såsom Scania, Volvo Construction, Bombardier, NorthVolt m.fl.

- *Digital Demo*- samverkan mellan näringsliv, offentlig sektor och akademi för att lösa olika samhällsproblem.

- *Regionala stadskärnor*- nätverksmöten i de regionala stadskärnorna tillsammans med lokala företag.

- *Regional näringslivs- och tillväxtstrategi*; en näringslivsorganisation sitter med i styrgruppen samt seminarier

och workshops.

- *Kartläggning av hinder för företagare på landsbygden och i skärgården*- enkätsvar från 131 företagare. Vidare har kompletterande djupintervjuer med företagare i Stockholms läns landsbygd och skärgårdssamhällen genomförts.

- *Stockholm Archipelago*. I Stockholm Archipelago styrgrupp finns näringslivet representerat på adjungerad plats. Vidare anordnades Stockholm Archipelagodagen (SA-dagen) i syfte att skapa dialog kring erfarenheter samt arbetet framåt. På SA-dagen deltog omkring 70 företag.

4. Återrapportering 4 – Hållbarhet i det regionala tillväxtarbetet

4.1 Hållbarhetsintegrering i det regionala tillväxtarbetet

Hållbarhet är en avgörande utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet och för RUFS 2050. Under framtagandet av den regionala utvecklingsplanen var stärkt hållbarhet en av utgångspunkterna och framtagandeprocessen inleddes med ett fördjupat arbete om hur hållbarhetsaspekterna skulle integreras i den kommande regionala utvecklingsplanen. Resultatet är att RUFS 2050 bygger på ett integrerat förhållningssätt till hållbar utveckling. De ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsperspektiven är ömsesidigt beroende av varandra och ska inte ses som enskilda delar utan som förutsättningar för varandra i skapandet av en hållbar region. En region där människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel samt en förutsättning för hållbar tillväxt. Investeringar och utvecklingsinsatser ska leda till ökad konkurrenskraft, hälsa och välbefinnande för regionens invånare, i balans med ett hållbart ekosystem. Förhållningssättet till hållbar utveckling som tillämpas i den regionala utvecklingsarbetet stämmer väl överens med de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

4.2 Jämställd regional tillväxt

Region Stockholm ingår i arbetet som tar utgångspunkt i *Ett jämställt Stockholm – Länsstrategi för jämställdhetsintegrering 2018 - 2020*. Arbetet med strategin leds av Länsstyrelsen i Stockholm och Region Stockholm arbetar där tillsammans med övriga samverkansaktörer i syfte att stärka fortsatt jämställdhetsintegrering i Stockholms län.

4.3 Integration och mångfald

Region Stockholms arbete med integration är nytt och därför under uppbyggnad, arbetet har dock riktas mot att minska skillnaden i sysselsättningsgrad på arbetsmarknaden mellan inrikes och utrikes födda. Region Stockholm har under året genomfört insatser kopplade till integration och/eller mångfald i linje med målsättningarna i RUFS 20250.

Region Stockholm är styrgruppsledamot i socialfondsprojekt *Vigda Normen i Praktiken* som leds av Länsstyrelsen i Stockholm. I projektet deltar ett antal arbetsgivare i syfte att utveckla ett icke-diskriminerande och

intersektionellt arbetssätt. Kontakter har etablerats med relevanta aktörer för framtida regionala samarbeten riktade till målgruppen utrikesfödda kvinnor och samverkan har initierats med bland annat SFA medicin i Huddinge, SFX utvärdering samt Arbetsförmedlingen och vissa kommuner. Vidare samverkar projektet med utbildnings- och arbetsmarknadsmässan Bazaren som nu leds av Region Stockholm och planeringen inför 2020-års mässa görs i nära samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm, Stockholm stad, Arbetsförmedlingen samt Nyföretagarcentrum. Nedan ges exempel på insatser som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat*
Bazaren Mobilisering och förarbete till utbildnings- och rekryteringsmässan Bazaren som delvis finansieras med anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.	Insatsen svarar på RUFS 2050 långsiktiga mål om *en öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region* och en ledande tillväxt- och kunskapsregion samt också mot de regionala prioriteringarna fram till 2026 om att *ta till vara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden* och *stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete.*	Projektet förväntas på kort sikt bidra till att individer med mer osäker ställning på arbetsmarknaden kan skapa fler kontakter och bredda sina nätverk. Individerna får även en bättre kännedom om arbetsmarknaden, olika arbetsgivare och vilka utbildningsmöjligheter som finns inom Stockholmsregionen för att det i förlängningen ska leda till en anställning. Projektets förväntade effekter på lång sikt är att individer har etablerat sig på arbetsmarknaden, är i egen försörjning och integrerade i samhället. För samhället är förväntade effekter att projektet bidragit till att stävja kompetensförsörjningsbristen, bidra till tillväxten i regionen och ökade skatteintäkter.

4.4 Regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet

När Region Stockholm tilldelades det regionala utvecklingsansvaret övertogs ett antal uppdrag från länsstyrelsen. Ett sådant var *Regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet i Stockholms län 2017–2020.*

Region Stockholm har arbetat aktivt under året med att genomföra insatserna i handlingsplanen.

En utmaning är att insatserna är länsövergripande och att flera insatser berör olika aktörer. Region Stockholm har därmed inte ensam rådighet över genomförandet av alla delar av handlingsplanen. Regional samverkan – särskilt med länets kommuner. men även med näringsliv, akademi och myndigheter – är därmed av största vikt. Nedan listas ett urval av de insatser som handlingsplanen omfattar och som genomförts under året.

Namn på insats och kort beskrivning	*Insatsens bidrag till fastställda mål*	*Resultat och effekter*
Innovation och företagande		
Social hållbarhet under Agenda 2030 Integrera Agenda 2030 i konkreta utfall av tillväxtarbetet.		Se 4.1
Digitaliseringskoordinator Integrera digitaliseringsperspektivet i det strategiska regionala tillväxtarbetet	Digitalisering och AI är både en utmaning och möjlighet för fordonsbranschen och möjligheterna är framförallt kopplade till klimatutmaningen. Inom ramen för en inlämnad ERUF-ansökan i Stockholmsregionen ska Region Stockholm tillsammans med KTH arbeta med gemensamma testarenor inom produktutveckling, produktion och affärsmodeller. I dialog med det inledda arbetet med Klimatkansliet kan den strategiska integreringen av det digitala klimatperspektivet ytterligare förstärkas. Som en global nod för digitalt stark och klimatvänlig fordonsindustri, har Stockholm tillsammans med hela Fordonsdalen möjlighet att agera som en ledande tillväxt- och kunskapsregion (MÅL 3) och samtidigt till att vara en resurseffektiv och resilient region utan klimatpåverkande utsläpp (MÅL 4). Transporter bidrar med en stor andel av växthusgasutsläppen i Sverige och de gemensamma klimatrelevanta	Genom en strategisk satsning på stärkt samverkan i Stockholm och i Östra Mellansverige för fordonsindustrin, har det skapats förutsättningar för att stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet där digitaliseringen har en central roll. Redan i den inledande fasen har centrala aktörer samlats inom området för att tillsammans ta fram förslag på strategiska projekt och plattformar. Tillsammans med regionerna Sörmland, Uppsala, Västmanland och Örebro har Region Stockholm på en kort tid fått de stora företagen från hela Fordonsdalen att ställa sig bakom initiativet samt högskolor/universitet och främjandeorganisationer.

	testarenorna är en möjlighet för regionen att leda som ett gott exempel.	
Nätverket för regionala stadskärnor Näringslivsutveckling	Nätverket för regionala stadskärnor har funnits sedan 2011 och är en del av genomförandet av RUFS 2050 (tidigare också genomförandet av RUFS 2010), och i synnerhet den regionala prioriteringen ”Utveckla resurs- och klimateffektiva attraktiva regionala stadskärnor.	Under 2019 har ett flertal studier om näringslivets utveckling i de regionala stadskärnorna tagits fram, bland annat ”Synergier mellan investeringar i de regionala stadskärnorna” och ”Näringslivsstatistik för de regionala stadskärnorna”. De har presenterats för och diskuterats med aktörerna som är involverade i nätverket för regionala stadskärnor. Ett arbete med att ta fram en näringslivs- och tillväxtstrategi för hela regionen, där de regionala stadskärnorna har en nyckelroll, har också inletts.
Genomförande av Klimatfärdplan 2050 Kopplat till vikten av ”grön” omställning och innovation – i synnerhet insatsområde 4.		I Klimatfärdplan 2050 anges att två så kallade kontrollstationer ska genomföras under varje mandatperiod för att utvärdera insatsområdena i klimatfärdplanen. Under hösten har en förstudie genomförts. Den första kontrollstationen ska hållas hösten 2020. Effekten på kort sikt är att få en bättre överblick över länets klimatarbete, särskilt hur det bedrivs i kommunerna. Effekten på lång sikt förväntas vara ett mer effektivt klimatarbete och att vi snabbare når det regionala målet om nettonollutsläpp till 2045.
Regional livsmedelsstrategi Stockholms läns livsmedelsstrategi togs fram i samverkan med LRF Mälardalen samt Länsstyrelsen i Stockholm. Strategin är framtagen för att underlätta utvecklingen av ett hållbart livsmedelssystem.	Livsmedelsstrategin bidrar till att uppfylla nationella och regionala miljö- och klimatmål samt flera av målen för Agenda 2030. För Stockholms län verkar även livsmedelsstrategin för att stärka innovations- och utvecklingskraften inom livsmedelssektorn.	Utöver livsmedelsstrategin har även ett handlingsprogram tagits fram som konkretiserar insatser som genomförs samt planeras för att uppfylla strategins mål. Stockholms läns livsmedelsstrategi bidrar kortsiktigt till att åtgärder och aktiviteter genomförs för att öka förståelsen för vad jordbruk, trädgårdsnäring, fiske och livsmedelsförsörjning innebär. Med 23% av Sveriges befolkning boende i regionen och endast 3% av

		jordbruksmarken får strategin även effekt för att utveckla hela Sverige till ett hållbart livsmedelssystem.
Attraktiva miljöer och tillgänglighet se 1.3.1		
Genomförande av RUFS 2050 inklusive rumslig utveckling Kopplat till visionen om att vara Europas mest attraktiva storstadsregion samt relevanta mål och delmål, regionala prioriteringar, den rumsliga inriktningen och de rumsliga principerna, den rumsliga utvecklingen i enlighet med plankartan och dess förhållningssätt, samt relevanta regionala ställningstaganden till tematiska frågor. I synnerhet genom de regionala prioriteringarna ”öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva levnadsmiljöer”, ”styra mot ett transporteffektivt samhälle” och ”utveckla klimat- och resurseffektiva attraktiva regionala stadskärnor”.	Den rumsliga inriktningen i RUFS 2050 handlar sammanfattningsvis om att utveckla en mer flerkärnig region med bebyggelseutveckling i goda kollektivtrafiklägen i syfte att stärka tillgängligheten mellan Stockholmsregionens viktiga målpunkter och skapa resurseffektiva och attraktiva boende och arbetsplatsmiljöer.	Region Stockholm arbetar löpande med att genomföra denna inriktning genom att medverka i plansamråd, och svara på remisser, som berör länets kommuners översiktsplaner, och detaljplaner som involverar regionala intressen. Region Stockholm medverkar också i ett flertal kommunsamverkansprocesser, där kommunerna och Region Stockholm diskuterar länets rumsliga utveckling, regionala och mellankommunala intressen mm. Inom Region Stockholm sker också en löpande dialog med kollektivtrafikmyndigheten om hur den rumsliga inriktningen i RUFS 2050 ska uppnås. För flera av de regionala prioriteringarna pågår processer i samverkan med regionala aktörer. Under 2019 har regionala bostadssamtal, nätverksmöten för regionala stadskärnor, deltagande i Interreg Europeprojekten SmartEdge och EV Energy, projekt om bostadsnära service, projekt om stadsutveckling i kollektivtrafiknära lägen mm genomförts som en del av genomförandet av RUFS 2050.
Nätverket för regionala stadskärnor Utveckla klimat- och resurseffektiva attraktiva regionala stadskärnor – koppling till Interreg Europe-projektet Smart Edge.	Nätverket för regionala stadskärnor har funnits sedan 2011 och är en del av genomförandet av RUFS 2050 (tidigare också i genomförandet av RUFS 2001), och i synnerhet den regionala prioriteringen ”Utveckla resurs- och klimateffektiva attraktiva regionala stadskärnor. I syfte att stärka arbetet med att minska de klimatpåverkande utsläppen i hela regionen medverkar Region Stockholm i Interreg	Under 2019 har två nätverksmöten genomförts i Stockholm, och två SmartEdge-konferenser; i Bukarest (april) med tema ”Participatory planning” och i Potsdam (september) med tema ”Renewable energy production”.

	Europeprojektet SmartEdge tillsammans med sex andra europeiska storstadsregioner i syfte att stärka regionala stadskärnor i storstadsregioner att ställa om till förnybar energi och mobilitet.	
Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Flemingsberg Utvecklingsprogrammet genomförs i samverkan med Huddinge kommun och Botkyrka kommun. Utvecklingsprogrammet genomförs inom ramen för RUFS 2050/RUS och följer Agenda 2030.	Se 1.2.1	Se 1.2.1
Klimatkansli Verka för att länet ska nå det regionala och nationella målet om nettonollutsläpp till 2045. Stärka fokuset på klimatfrågan i den regionala utvecklingsplaneringen.		Under 2019 har ett klimatkansli inrättats och två klimatsamordnare anställts. En lanseringskonferens har genomförts och två förstudier har påbörjats – en om kontrollstation och en om konsumtionsbaserade utsläpp i Stockholms län. Klimatkansliet har löpande bistått Region Stockholms klimatberedning med underlag och stöd. Effekten på kort sikt är ökade resurser att arbeta med klimatfrågan på Region Stockholm – såväl på tjänstepersonnivå som på politisk nivå. Den förväntade effekten på lång sikt är förbättrad samverkan i klimatfrågan bland länets aktörer och att länet snabbare når målet om nettonollutsläpp till 2045.
Bredband Samordna insatser för bredbandsutbyggnad	Se 1.3.3	Hänvisning till 1.3.3. Insatserna syftar till att stötta kommunerna i att nå delmål om bredband i RUFS 2050, för en hållbar utveckling i hela regionen.
Ärendehantering	Handläggning av planer enligt PBL, SOU:er, nationella strategier mm utifrån RUFS 2050 för en hållbar och attraktiv Stockholmsregion.	Under året har påverkan på miljö- och klimat belysts i de ärenden där det varit relevant och det funnits en koppling till regional utveckling. Det har bl.a. omfattat remisser om energi- och klimatstrategi från Länsstyrelsen, miljöprogram från Stockholm stad, etc.

		De kortsiktiga effekterna är att de program och handlingsplaner som är föremål för remiss i högre utsträckning tar hänsyn till miljö- och klimatperspektiven. På längre sikt förbättras förutsättningarna för de övergripande regionala målen ska nås.
Regionalt serviceprogram Det regionala serviceprogrammet för Stockholms län har förlängts till och med 2020. Programmet syftar till att bevara och utveckla tillgängligheten till kommersiell service i hela Stockholms län.	Serviceprogrammet samordnar insatser för att säkra invånare och näringslivets tillgänglighet till service och bidrar därmed till att uppfylla målen i Landsbygds och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen.	Hänvisning till 1.3.2. Insatserna har fokuserats till att förlänga det regionala serviceprogrammet samt fördela det särskilda driftstödet till dagligvarubutiker i sårbara och utsatta lägen.
Södertörnsmodellen (Södertörnsanalysen)	Deltagande i projektet Södertörnsanalysen, verktyg för att belysa och analysera utvecklingen i länet främst fokuserat på social hållbarhet, men även till viss del ekonomisk och ekologisk hållbarhet.	Region Stockholm har bidragit med regional statistik till Södertörnsanalysen. Syftet har varit att erbjuda regionens aktörer ett gemensamt verktyg som visualiserar statistik och kopplar det till geografiska områden. På kort sikt har Region Stockholms bidrag gjort det möjligt att uppdatera verktyget med aktuell och relevant statistik. På lång sikt är förhoppningen att de beslut som fattas i Stockholmsregionen rörande samhällsutveckling är bättre förankrade i den faktiska historiska utvecklingen i regionen och dess delområden.
ÖMS	Samverkan kring planering i östra Mellansverige.	Se 1.2.1
GIS	Tillhandahållande och tillgängliggörande av geografiska data för länets aktörer	Geodata från RUFS2050 har gjorts tillgänglig för nedladdning för externa aktörer via hemsidan samt även som WMS-tjänster i samarbete med länsstyrelsen.

		Lätt tillgängliga geodata gör arbetet med analyser effektivt- Effekten på både kort och lång sikt blir att förutsättningarna för ett samlat miljö- och klimatarbete kan fortsätta.
Stockholm Archipelago	Samverkan mellan kommuner, LST och Region Stockholm för att främja en hållbar besöksnäring	Se 1.1.6
Driftstöd till dagligvarubutiker i sårbara och utsatta lägen	Stödet är ett kompletterande långsiktigt stöd till små dagligvarubutiker i särskilt utsatta glesbygder, där förutsättningarna är begränsade för att kommersiella aktörer ska kunna bidra till att skapa en god tillgång till kommersiell service.	Driftstödet har fördelats till 24 dagligvarubutiker i Stockholms läns landsbygder och skärgårdssamhällen. Driftstödet bidrar även till hopp om långsiktighet till butikerna. Driftstödet bidrar till att bevara tillgängligheten till kommersiell service i serviceglesa områden.
Grönstruktur	Verkar för att bibehålla och utveckla såväl den regionala som den lokala grönstrukturen i regionen, med syfte att främja goda livsmiljöer, biologisk mångfald, anpassning till ett förändrat klimat.	Ett handlingsprogram för Grön infrastruktur har remitterats till länets aktörer. Ett arbete pågår med att omsätta analyser av ekologiska spridningssamband som planeringsunderlag i stadsutveckling. Analoga planeringsunderlag om Upplevelsevärden har digitaliserats. Kunskapsunderlag om Gröntypologi är under framtagande. Effekter på kort och lång sikt: -bra planeringsunderlag ökar förutsättningarna för bättre samplanering av grönstruktur och bebyggelsestruktur, som i sin tur kan skapa attraktiva utemiljöer i bebyggelsen.
Regionalt cykelkansli	Syftet med det regionala cykelkansliet är att underlätta för länets väghållare att bygga ut det regionala cykelvägnätet. Cykelkansliet ska fungera som koordinator och bollplank och bidra med kunskaper och erfarenheter inom cykelområdet.	Regionala cykelkansliet har permanentats under 2019 på Region Stockholm. Detta innebär ökade resurser att arbeta för målet om 20 % andel cykelresor av det totala resandet till 2030. En viktig del i cykelkansliets arbete är att samordna kommunerna och Trafikverket kring utbyggnationen

		av det regionala cykelvägnätet som sker genom studier såsom potential för ökat cyklande och effekter på folkhälsan samt nätverksträffar och stråkstudier. Årligen utför det regionala cykelkansliet ett regionalt cykelbokslut som ger en samlad bild kring cykelplaneringen och cykelutvecklingen i länet. Under 2019 har revidering av regional cykelplan för Stockholms län påbörjats i samarbete med kommunerna i regionen och Trafikverket. De studier som regionala cykelkansliet har genomfört har förbättrat kunskapsläget i kommunerna och bland regionala aktörer kring arbetet för ökad cykling. På kort sikt bidrar revidering av regional cykelplan till förbättrade möjligheter till samordning och samverkan mellan regionens aktörer kring cykelplanering. Effekt på lång sikt är att ökad cykling bidrar till förbättrad folkhälsa, klimat och miljö samt till att tillgängligheten i regionen ökar genom ett effektivare transportsystem.
Handlingsprogram Landsbygds- och skärgårdsstrategi	Attraktivitet och Tillgänglighet är prioriterade områden i strategin. Nu ska ett handlingsprogram tas fram för att utarbeta aktiviteter eller metoder för utveckling	Handlingsprogrammet konkretiserar Landsbygds- och skärgårdsstrategin genom att lista aktiviteter som Region Stockholm har rådighet över och ska genomföras under en tvåårsperiod.

		Effekt på kort sikt är att precisera hur Region Stockholm aktivt arbetar med landsbygdsutveckling. Effekt på lång sikt är att Region Stockholm bidrar till länets landsbygdsutveckling genom att skapa förutsättningar för människor att bo leva och verka utanför centralorterna. På lång sikt bidrar det till lokal livsmedelsförsörjning och ökad besöksnäring genom att skapa förutsättningar för företagande och samhällsservcie.
Kompetensförsörjning		
Genomförande av RUFS 2050	Kopplat till kompetensförsörjning i relevanta mål, delmål och regionala prioriteringar. I synnerhet genom de regionala prioriteringarna ”ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden” och ”stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete”.	Under året har arbete genomförts för att skapa en struktur som kopplar samman den strategiska kompetensförsörjningen med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen - RUFS 2050. Effekter på kort sikt. Stärkt samverkan med olika aktörer i länet, ökad intern och extern kunskap om hur arbetet med regional kompetensförsörjning kan genomföras. Effekt på lång sikt är att Region Stockholm bidrar till att ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden” och stärka förutsättningarna för alla barn och unga att gå vidare till studier och arbete.
Stödstrukturer för utbildning och matchning på arbetsmarknaden och integration/inkludering	Bidra till att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå, medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesvux inom kommunal vuxenutbildning och bidra till etableringen av lärcentrum.	Påbörjat arbete med att etablera effektiva strukturer för validering där lärcentra ingår. I ett första steg görs en analys av valideringsbehovet i länet som ska ligga till grund för framtagandet av förslag på ändamålsenliga strukturer/modeller/metoder för validering i Stockholms län.

		Effekt på kort sikt är etablerad samordning av regionalt yrkesvux, vilket sker i samarbete med projektet Kompetensarena Stockholm. Region Stockholm samarbetar och samordnar arbetet tillsammans med Storsthlm, Arbetsförmedlingen och samtliga kommuner i Stockholm län. Effekten på lång sikt är en mer enhetlig hållbar stödstruktur för kompetensförsörjning matchning på arbetsmarknaden i Stockholms län som gynnar individer och samhället.
ÖMS	Samverkan kring planering i östra Mellansverige	Se 1.2.1
Organisering av regionalt kompetensförsörjningsarbete	Utifrån de prioriteringar som görs i den regionala utvecklingsstrategin organisera och fastställa målsättningar för regionalt kompetensförsörjningsarbete	Målsättning för det regionala kompetensförsörjnings-arbetet tas fram inom ramen för ESF-projektet Kompetensarena Stockholm, som Region Stockholm är huvudman för. En långsiktig effekt med projektet är att skapa en regional dialog- och samverkansmodell för strategisk kompetensförsörjning.
Kunskapsunderlag	Tillhandahålla analyser av och prognoser över den privata och offentliga sektorns behov av kompetens på kort och lång sikt.	Framtagandet av kunskapsunderlag i form av analyser för privat och offentlig sektors behov av kompetens har genförts och fortsätter att utvecklas. Effekt på kort sikt är att Region Stockholm har tagit ansvaret att förse länet med regionala kunskapsunderlag. Effekt på lång sikt är att aktörer inom Stockholms län tillhandahålles kontinuerligt kunskapsunderlag till att planera utbildnings- och arbetsmarknadsrelaterade insatser.
Glokala Sverige	Kommunikations- och utbildningsprojekt för att stötta kommuner och regioner i arbetet med Agenda 2030. Målgrupperna är höga	Öka kunskaperna om Agenda 2030 både internt och externt genom två halvdags utbildningar under ledning av Svenska FN-förbundet och SKL.

	chefer och politiker såväl inom Region Stockholm som externt.	En stor majoritet av målgrupperna svarade att de hade lärt sig något nytt och att de skulle ha nytta av kunskaperna från seminariet.
Internationellt samarbete		
EV Energy	Interreg EU-projekt där vi deltar för att bidra till att genomföra den regionala prioriteringen ”Öka de eldrivna person- och varutransporterna”. Länsstyrelsen och Storsthlm är Regional Stakeholders.	Region Stockholm medverkar i Interreg Europeprojektet EV Energy som pågår 2017-2021, som en av sju partners. Under 2019 har en Action Plan tagits fram för att öka de eldrivna person- och varutransporterna i Stockholmsregionen. Projektet har gått in i fas II, implementeringsfasen. I juni genomförde projektet en stor konferens och ett projektmöte i Flevoland (NL) där Region Stockholm medverkade, och där även Länsstyrelsen Stockholm och Energikontoret på Storsthlm deltog,
SmartEdge	Interreg EU-projekt där vi deltar för att bidra till att genomföra den regionala prioriteringen ”Utveckla klimat- och resurseffektiva regionala stadskärnor” – med koppling till nätverket för regionala stadskärnor som Regional Stakeholders.	Region Stockholm medverkar i Interreg Europeprojektet SmartEdge som pågår 2018-2022, som en av åtta partners. Under 2019 har två konferenser genomförts, i Bukarest (april) med tema ”Participatory planning” och i Potsdam (september) med tema ”Renewable energy production”,
Metrex	En europeisk nätverksorganisation för storstadsregioner med inriktning på regional utveckling och rumslig planering. Nätverksträffar ca 2 ggr/år, studiebesök och fördjupningar på olika teman.	Deltagit i årets samverkan inom ramen för nätverket med utbyte av erfarenheter kring bl.a. miljö och transportfrågor. Effekt på kort och lång sikt: Utbytet ökar möjligheterna för deltagarna att bidra till åtgärder för miljö- och klimat baserat på andras erfarenheter.
IBCROSS BSR, Stockholm-Oslo	Fortsättning av Interreg Europe-projekt med två huvudsakliga syften: Det ena är att påverka EU och möjliggöra en förlängning av Scan-Med-korridoren från Sthlm-	Under 2019 har förvaltningen varit med på beredningsmöten för att söka fortsatt finansiering för projektet. Vi har även närvarat på ett tillfälle i Örebro för erfarenhetsutbyten mellan

	Örebro/Hallsberg vidare till Oslo. Det andra är att skapa en hållbar och attraktiv landbaserad tillgänglighet i stråket.	Trafikverket, regioner samt akademin kring gränsöverskridande infrastrukturprojekt och alternativ finansiering. Kortsiktig effekt är att få tillgång till strategiskt nätverk inom stråket Stockholm-Oslo. Långsiktig effekt är att bygga upp en kunskap inom Region Stockholm kring alternativa finansieringsformer, EU-finansiering av infrastruktur inom ScanMed-korridoren (TEN-T) och regionsamverkan kring infrastruktur och transport. Arbetet bidrar även till ökad legitimitet för samarbetet kring stråket Stockholm-Oslo och förbättrade möjligheter att påverka tillgängligheten och resmöjligheterna till Oslo från Stockholmsregionen.
Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR)	Verka för att påverka och få till prioriterade brister inom respektive arbetsgrupp. Den röda tråden i samarbetet är hållbar utveckling.	Se 1.5
Stockholmsregionens Europakontor	Utbyte för ökad kunskap om EU, påverkansarbete, gemensam handläggning av ärenden.	Ökad samverkan i framför allt klimatfrågan. Europakontoret höll även en presentation om klimatfrågan i EU på ett sammanträde med klimatberedningen. Effekten på kort sikt är ökad kunskap om vad som händer i Stockholmsregionen respektive på EU-nivå. Effekten på lång sikt är att Region Stockholm har större möjlighet att följa med i EU-processer och påverka i ett tidigt stadium.
Big Five	Informell samverkan mellan Helsingfors-, Hamburg-, Amsterdam-, Köpenhamn- och Stockholmsregionerna.	Genomförande av en första nätverksträff i början av oktober. Effekten på kort sikt är ökad kunskap om vad som händer i de olika

		storstadsregionerna och möjlighet att inspireras. Effekten på lång sikt förväntas vara ett mer effektivt klimatarbete i respektive region.
Internationellt cykelnätverk	Dialog och kunskapsutbyte med cykelsamordnare i de nordiska huvudstadsregionerna.	Regionala cykelkansliet har genom distansmöten samarbetat med Regionerna i Helsingfors, Köpenhamn, Oslo, Skåne och Göteborg kring cycle highway konceptet som tagits fram i Interreg-projektet CHIPS. Regionerna har fört dialog kring hur sådana koncept kan implementeras i de egna regionerna. Effekt på kort sikt är att Region Stockholm förbättrar sin kunskap kring hur det är möjligt att arbeta för ökad cykling genom högstandard cykelinfrastruktur och att regionen blir förberedda att implementera cycle highway konceptet. En ytterligare effekt på kort sikt är att Region Stockholm får ta del av bredare kunskap kring regional cykling än vad som finns tillgängligt nationellt. Effekt på lång sikt är att cykelinfrastrukturen blir effektivare och att fler får möjlighet att cykla. Ökad cykling i sin tur bidrar till förbättrad folkhälsa, klimat och miljö samt till att tillgängligheten i regionen ökar genom ett effektivare transportsystem. En annan effekt av att nordiska regioner samarbetar är att regionerna får kunskap kring hur cycle highway konceptet kan anpassas efter nordiska förhållanden.
Nordiska skärgårdssamarbetet	Samverkan inom det Nordiska ministerrådet. Deltagande är Närliggande regioner i Sverige samt Åland och Finland	Nordiska skärgårdssamarbetet är ett gränsregionalt arbete inom skärgårdsutveckling.

		Effekt på kort sikt är medverkan i nätverk, seminarier och workshops med fokus på skärgårdsfrågor, samt ta fram faktaunderlag och medverka eller initiera projekt som syftar till hållbar utveckling av skärgårdarna. Effekt på lång sikt är att skapa hållbara, tillgängliga och attraktiva skärgårdar där människor kan bo, leva och verka.
Central Baltic	Samverkan för att interregprogrammet ska nå ut till bra och prioriterade projekt och aktörer i regionen samt att styr- och övervakningskommittéerna för programmet kan göra välavvägda beslut.	Interreg Central Baltic är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige, Finland inklusive Åland, Estland och Lettland. Programmet är strategiskt placerat mellan de nordiska länderna å ena sidan och de baltiska staterna å den andra sidan. Effekter på kort sikt är att Central Baltic stödjer projekt genom finansiering som ger mervärde till hela centrala Östersjöområdet. Effekter på lång sikt är att Interreg Central Baltic programmet kan stödja åtgärder som skyddar havsmiljön, ökar tillgängligheten och förbättrar välståndet i regionen.

5. Återrapportering 5 - Arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet

5.1. Genomförda analyser, uppföljningar och utvärderingar

I RUFS 2050 framhålls att lärande ska ske genom att systematiskt och löpande följa utvecklingen inom planens prioriterade områden samt samla information från arenor där regionens aktörer träffas och utbyter erfarenheter. Den årliga uppföljningen av RUFS 2050 (se bifogad rapport *Läget i Stockholmsregionen 2019*) spelar en central roll i lärandeprocessen för RUFS och Stockholmsregionens utveckling. Analysen genomförs av handläggare inom Region Stockholm med ansvar för respektive fråga och för att kvalitetssäkra analyser samt förankra resultatet av uppföljningen. Resultatet presenteras på den årliga regionala konferensen som Region Stockholm bjuder in till för att tillsammans med andra regionala aktörer diskutera och reflektera över Stockholmsregionens utveckling och det regionala utvecklingsarbetet.

Utöver uppföljningen av RUFS 2050 har ett antal analyser genomförts i syfte att inhämta kunskap till stöd för det regionala tillväxtarbetet. Exempel är ESF-projektet Kompetensarena Stockholm (KAS), genomförandet av den regionala landsbygds- och skårgårdsstrategin, inom matchningsområdet med fokus på arbetsmarknaden, bostadsförsörjning och de regionala stadskärnorna. Nedan listas de analyser, uppföljningar och utvärderingar som genomförts under 2019 kopplat till regionens regionala tillväxtarbete.

Typ av aktivitet (analys, uppföljning eller utvärdering) Namn	***Helt eller delvis finansierat av anslag 1:1 – Ja/Nej***	***Hur har erfarenheter och kunskap tagits till vara?***
Läget i Stockholmsregionen 2019 – uppföljning av RUFS	*Nej*	*Resultat av den årliga uppföljningen av RUFS 2050 inklusive analyser av Stockholmsregionens utveckling används i Region Stockholms uppföljning och planering av verksamheter som övergripande styrdokument. Resultatet presenteras även på den regionala konferensen om Stockholmsregionens utveckling som Region Stockholm bjuder in till.*
Analys av arbetsmarknadsprognoser inom fyra branscher	*Nej*	*Har använts för genomförandet av ESF-projektet Kompetensarena Stockholm*

Efterfrågan, pension och rekrytering inom tillverkningsindustrin – en regional analys för Stockholms län	*Nej*	*Har använts för genomförandet av ESF-projektet Kompetensarena Stockholm*
Kompetensförsörjning i landsbygden i Stockholms län	*Nej*	*Som en del i genomförandet av den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin*
Kompetensförsörjning i Stockholmsregionen -Utifrån de regionala matchningsindikatorerna	*Nej*	*Som en del i genomförandet av den regionala landsbygds- och skärgårdsstrategin*
Faktorer som påverkar bostadsbyggande - En kartläggning och analys av upplevda hinder på bostadsmarknaden	*Nej*	*Kunskapen används i Region Stockholms arbete med bostadsförsörjning och de regionala bostadssamtalen som Region Stockholm har initierat med Stockholms stad och Storsthlm.*
Om rörligheten på bostadsmarknaden och hur den kan öka	*Nej*	*Kunskapen används i Region Stockholms arbete med bostadsförsörjning och de regionala bostadssamtalen som Region Stockholm har initierat med Stockholms stad och Storsthlm.*
Synergier mellan investeringar i de regionala stadskärnorna	*Nej*	*Analysen och kunskap används i Region Stockholms samverkan med kommuner för utvecklingen av de regionala stadskärnorna*
Näringslivsstatistik i de regionala stadskärnorna	*Nej*	*Analysen och kunskap används i Region Stockholms samverkan med kommuner för utvecklingen av de regionala stadskärnorna*

6. Övriga medskick ni vill göra angående det regionala tillväxtarbetet 2019